

Ocena Stanu Bezpieczeństwa Sanitarnego Miasta Świętochłowice w 2024 roku

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Chorzowie

PSSE Chorzów

Ocena Stanu Bezpieczeństwa Sanitarnego Miasta Świętochłowice w 2024 roku

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Chorzowie

Spis treści

1.	Informacje ogólne	6
2.	Sekcja Epidemiologii – sytuacja epidemiologiczna na nadzorowanym terenie	6
2.1.	Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych	8
2.1.1.	Choroby przenoszone drogą pokarmową	9
2.1.2.	Choroby wieku dziecięcego	10
2.1.3.	Choroby wektorowe	10
2.1.4.	Wirusowe zapalenie wątroby	11
2.1.5.	Choroby przenoszone drogą płciową	11
2.1.6.	Inwazyjne choroby wywołane przez bakterie <i>Neisseria meningitidis</i> , <i>Streptococcus pneumoniae</i> , <i>Haemophilus influenzae</i> typu b	11
2.1.7.	Choroby środowiskowe	12
2.1.8.	Grypa, COVID-19, RSV	12
2.1.9.	Gruźlica	13
2.2.	Ogniska epidemiczne	13
2.3.	Program eradykacji poliomyelitis i eliminacji odry i różyczki	13
2.4.	Szczepienia ochronne	14
2.4.1.	Szczepienia ochronne – analiza wykonawstwa szczepień ochronnych	14
2.4.2.	Szczepienia obowiązkowe	15
2.4.3.	Szczepienia zalecane	16
2.4.4.	Kontrole w zakresie szczepień ochronnych	16
2.4.5.	Niepożądane Odczyny Poszczepienne	17
2.5.	Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą	18
2.5.1.	Stan sanitarny szpitali	18
2.5.2.	Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych, innych niż szpitalne	19
2.5.3.	Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych	20

2.5.4.	Stan sanitarny praktyk zawodowych lekarzy	21
2.5.5.	Inne obiekty.....	21
2.6.	Akcje deratyzacyjne	21
2.7.	Interwencje	21
2.7.1.	Dotyczące podmiotów leczniczych	21
2.7.2.	Dotyczące obecności gryzoni	22
2.7.3.	Dotyczące obecności insektów i gołębi	22
3.	Sekcja Higieny Żywności i Żywnienia	23
3.1.	Charakterystyka obiektów nadzorowanych.....	23
3.2.	Ocena stanu sanitarnego - ogólna.....	23
3.3.	Ocena stanu sanitarnego - szczegółowa	23
3.3.1.	Zakłady produkcji żywności	23
3.3.2.	Zakłady obrotu żywnością	24
3.3.3.	Zakłady żywienia zbiorowego	24
3.4.	Ocena transportu żywności.....	25
3.5.	Akcja MARKETY	25
3.6	Jakość zdrowotna środków spożywczych/Sekcja BŻ.....	25
3.6.1.	Jakość zdrowotna krajowych środków spożywczych.....	25
3.6.2.	Jakość zdrowotna środków spożywczych z importu i UE.....	25
3.7.	Nadzór nad materiałami do kontaktu z żywnością /Sekcja BŻ.....	26
3.8.	Skargi i interwencje/Sekcja BŻ.....	26
3.9.	Ocena i wnioski końcowe/Sekcja BŻ	26
4.	Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska/ Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej.....	27
4.1.	Podmioty lecznicze.....	28
4.2.	Ustępy publiczne i ogólnodostępne	28
4.3.	Pływalnie kryte i odkryte.....	28
4.4.	Domy pomocy społecznej i inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej	29
4.5.	Obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie	30
4.5.1.	Pensjonaty	30
4.5.2.	Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie	30
4.6.	Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, zakłady odnowy biologicznej, tatuażu i solaria, oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z ww. usług.....	30
4.6.1.	Zakłady fryzjerskie.....	30
4.6.2.	Zakłady kosmetyczne.....	31
4.6.3.	Zakłady tatuażu	31
4.6.4.	Zakłady odnowy biologicznej	32
4.6.5.	Inne zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z ww. usług	32
4.7.	Tereny rekreacyjne	33

4.8.	Cmentarze.....	33
4.9.	Domy przedpogrzebowe.....	34
4.10.	Inne.....	34
4.10.1.	Apteki	34
4.10.2.	Obiekty sportowe.....	34
4.10.3.	Przystanki kolejowe.....	35
4.10.4.	Przystanki autobusowe	35
4.10.5.	Pozostałe obiekty	35
4.11.	Nadzór nad postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi.....	35
4.12.	Interwencje.....	36
4.13.	Akcje i współpraca akcyjna z innymi komórkami psse/ jednostkami/organami	37
4.14.	Ocena jakości sanitarnej wody.....	38
4.14.1.	Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi	38
4.14.2.	Ciepła woda użytkowa	39
4.14.3.	Woda na pływalniach.....	40
5.	Ocena warunków higieny pracy w zakładach pracy/Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami.....	41
5.1.	Nadzór bieżący nad zakładami pracy	41
5.2.	Nadzór nad czynnikami o działaniu rakotwórczym lub mutagennym lub reprotoksycznym....	45
5.3.	Nadzór nad szkodliwymi dla zdrowia czynnikami biologicznymi.....	45
5.4.	Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami.....	46
5.5.	Nadzór nad produktami biobójczymi.....	47
5.6.	Nadzór nad prekursorami narkotyków.....	47
5.7.	Nadzór nad produktami kosmetycznymi	47
5.8.	Choroby zawodowe	48
5.9.	Promocja Zdrowia.....	49
5.10.	Nadzór nad środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi	50
6.	Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży	50
6.1.	Nadzór nad obiektami.....	50
6.1.1.	Żłobki i kluby dziecięce	52
6.1.2.	Przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego.....	52
6.1.3.	Szkoły.....	52
6.1.4.	Placówki wypoczynku dzieci i młodzieży	53
6.2.	Podsumowanie/NS-HD	53
7.	Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego	54
7.1.	Wydawanie stanowisk w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.	55
7.2.	Uzgadnianie przedsięwzięć na etapie decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych	56
7.3.	Uzgadnianie dokumentacji projektowych	56

7.4.	Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.....	57
8.	Sekcja Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej	60
8.1.	Działania z zakresu kształtowania zdrowego stylu życia i profilaktyki chorób zakaźnych dla ogółu społeczeństwa.	61
8.2.	Programy i akcje edukacyjne dla przedszkoli.	62
8.3.	Programy i akcje edukacyjne dla szkół podstawowych.	62
8.4.	Programy i akcje edukacyjne dla szkół ponadpodstawowych.....	63
8.5.	Działania w mediach społecznościowych: X, Facebook oraz stronie internetowej.	64

Spis tabel:

Tabela 1	Liczba zakładów objętych nadzorem w latach 2022-2024.....	41
Tabela 2	Liczba pracowników zatrudnionych w nadzorowanych zakładach w latach 2022-2024.....	41
Tabela 3	Liczba zakładów skontrolowanych w latach 2022-2024.....	43
Tabela 4	Liczba decyzji wydanych w latach 2022-2024	43
Tabela 5	Liczba decyzji w sprawie chorób zawodowych wydanych w latach 2022-2024	48

Spis rysunków:

Rysunek 1	Odsetek zaszczepionych dzieci w 3 r.ż. na terenie Świętochłowic.....	15
Rysunek 2	Liczba dzieci których rodzice uchylają się od obowiązku szczepień ochronnych na terenie Świętochłowic 2020-2024	16
Rysunek 3	Niepożądane odczyny poszczepienne 2020-2024	18
Rysunek 4	Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej w latach 2021-2024	27
Rysunek 5	Rodzaje wniesionych interwencji w 2024 roku	36
Rysunek 6	Zasadność interwencji w latach 2021-2024 roku	37
Rysunek 7	Liczba próbek wody pobranych w latach 2023-2024	38
Rysunek 8	Dane porównawcze za lata 2022-2024.....	44
Rysunek 9	Opinie dotyczące projektów w latach 2019 – 2024	57
Rysunek 10	Udział poszczególnych obiektów w całkowitej ilości odbiorów w Świętochłowicach	58
Rysunek 11	Ilość odebranych obiektów/obiektów z usterkami w latach 2020 – 2024.....	59
Rysunek 12	Ilość odbiorów w latach 2021 – 2024 dla wybranych rodzajów obiektów.....	60

Spis zdjęć:

Zdjęcie 1	Bakterie i zarazki na warzywach	9
Zdjęcie 2	Wysypka na ciele dziecka	10
Zdjęcie 3	Znak ostrzegawczy w lesie	10
Zdjęcie 4	Wynik testu pozytywnego grypy A/B	12
Zdjęcie 5	Szczur.....	21
Zdjęcie 6	Dezynsekcja	22
Zdjęcie 7	Stanowisko profilaktyczne PSSE w Chorzowie podczas Dnia Otwartego Oddziału Ginekologiczno-Położniczego ZOZ w Świętochłowicach	64
Zdjęcie 8	Rodzice podczas Dnia Otwartego Oddziału Ginekologiczno-Położniczego ZOZ w Świętochłowicach	65

Zdjęcie 9 Otwarcie debaty pod hasłem „Mam marzenia- Nie uzależnienia” w Centrum Kultury Śląskiej w Świętochłowicach	66
Zdjęcie 10 Uczestnicy szkolenia w Centrum Integracji Społecznej w Świętochłowicach	66
Zdjęcie 11 Otwarcie spotkania w Środowiskowym Domu Samopomocy w Świętochłowicach.....	67
Zdjęcie 12 Zabawy z dziećmi podczas akcji „Wyciągamy dzieci z bramy”	67
Zdjęcie 13 Zabawy z dziećmi podczas akcji „Wyciągamy dzieci z bramy”	68
Zdjęcie 14 Stanowisko profilaktyczne podczas XIII Pikniku Organizacji Pozarządowych..... w Świętochłowicach	68
Zdjęcie 15 Promowanie szczepień przeciw HPV w Szkole Podstawowej nr 19 w Świętochłowicach	69

1. Informacje ogólne

Miasto na prawach powiatu, położone w południowej Polsce, na terenie Górnego Śląska, na obszarze obejmującym Górnośląski Okręg Przemysłowy. Przez miasto przepływa rzeka Rawa, największym z 13 naturalnych zbiorników wodnych jest Staw Kalina. Miasto graniczy z Bytomiem, Chorzowem i Rudą Śląską. Układ przestrzenny miasta tworzą dwa skupiska zwartej zabudowy - obiektów przemysłowych przemieszanych z budownictwem mieszkaniowym.

Dzielnicami Świętochłowic są:

- ✓ Centrum
- ✓ Zgoda
- ✓ Lipiny
- ✓ Chropaczów
- ✓ Piaśniki.

Obszar miasta obejmuje 13,31 km². W roku 2024 zamieszkiwało je 45 215 osoby.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie (zwany dalej również: PPIS w Chorzowie) sprawuje nadzór sanitarny na obszarze miast Chorzów oraz Świętochłowice o łącznej powierzchni: - 46,51 km². PPIS w Chorzowie obejmuje swoim nadzorem ludność w liczbie 145 227, w tym dzieci i młodzież objęta PSO – 24 848 osób.

2. Sekcja Epidemiologii – sytuacja epidemiologiczna na nadzorowanym terenie

W 2024 roku Sekcja Epidemiologii Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chorzowie prowadziła działania związane z zapobieganiem oraz zwalczaniem chorób zakaźnych, zakażeń oraz zatruc u ludzi, przeprowadzała wywiady epidemiologiczne z osobami chorymi i zakażonymi, prowadziła monitoring bieżącej sytuacji epidemiologicznej, prowadziła statystyki oraz realizowała sprawozdawczość w tym zakresie. Kontynuowano nadzór nad wykonawstwem szczepień ochronnych przewidzianych obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych oraz gospodarką preparatami szczepionkowymi. Podejmowano działania w ramach zgłaszanych przez mieszkańców interwencji. Prowadzono nadzór nad zakładami lecznictwa w zakresie oceny stanu sanitarnego, opracowania, oceny stopnia wdrożenia i realizacji procedur zapobiegających zakażeniom szpitalnym, prawidłowości działań Komitetów i Zespołów Kontroli Zakażeń Szpitalnych, w tym współpracy w zakresie występujących zakażeń i chorób zakaźnych.

Na bieżąco śledzona była sytuacja epidemiologiczna w powiecie, ze szczególną uwagą ukierunkowaną na rozwój wydarzeń dotyczących poziomu i transmisji zakażeń. Cyfrową obsługę procesów związanych z epidemiologią wspierało szereg systemów teleinformatycznych, w tym m.in. System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS), EpiBaza, System

Rejestracji Wywiadów Epidemiologicznych (SRWE), Rejestr Ognisk Epidemicznych (ROE), Elektroniczny Systemu Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek (ESNDS). Do SEPIS na bieżąco wprowadzano przesyłane przez nadzorowane obiekty Miesięczne raporty szpitalnych badań mikrobiologicznych. W roku 2024 SEPIS rozbudowany został o kolejne funkcjonalności, tj. moduł Sprawozdania ze szczepień. Od 1 lipca 2024r. zreformowane zostało raportowanie obowiązkowych szczepień ochronnych. Zgodnie z rozporządzeniem Ministerstwa Zdrowia w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych, wszystkie raporty i sprawozdania mają być składane wyłącznie drogą elektroniczną poprzez portal e-Sanepid.

W roku 2024 SEPIS rozbudowany został o kolejne funkcjonalności, tj. moduł Sprawozdania ze szczepień. Od 1 lipca 2024 r. zreformowane zostało raportowanie obowiązkowych szczepień ochronnych. Zgodnie z rozporządzeniem Ministerstwa Zdrowia w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych, wszystkie raporty i sprawozdania mają być składane wyłącznie drogą elektroniczną poprzez portal e-Sanepid.

Od 15 października 2024 r. kobiety w ciąży uzyskały możliwość bezpłatnego zaszczepienia się przeciw krztuścowi w schemacie jednodawkowym w przychodniach podstawowej opieki zdrowotnej (POZ). Szczepionka przeciw krztuścowi zalecana jest wszystkim kobietom w 27–36 tygodniu ciąży, a w uzasadnionych przypadkach zagrożenia przedwczesnym porodem – po ukończeniu 20. tygodnia ciąży.

Od września 2024r. zgodnie z poleceniem Głównego Inspektora Sanitarnego zaprzestano przeprowadzania wywiadów epidemiologicznych w SEPIS oraz zaprzestano uzupełniania SEPIS o przesłane przez podmioty lecznicze niepożądane odczyny poszczepienne.

Podobnie jak w roku poprzednim kontynuowano raportowanie danych dotyczących liczby chorych na COVID-19, przebiegu ich zachorowania oraz zgonów z powodu zakażenia wirusem SARS-CoV-2. Zebrane dane analizowane były pod kątem wystąpienia ognisk epidemicznych. Jednocześnie w ramach molekularnego nadzoru epidemiologicznego nad COVID-19 realizowano wytyczne Głównego Inspektoratu Sanitarnego i Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Katowicach dotyczące pozyskiwania szczegółowych danych epidemiologicznych potrzebnych do identyfikacji genotypu wirusa SARS-CoV-2.

Od 1 września 2024r., jako rozszerzenie bezpłatnych szczepień przeciw ludzkiemu wirusowi brodawczaka (HPV) dziewcząt i chłopców, poradnie POZ otrzymały możliwość realizacji szczepienia przeciwko HPV dzieci od 9 do 14 r.ż. również w szkołach podstawowych, w trybie wyjazdowym. Rozszerzenie programu bezpłatnych szczepień poprzedziły kontrole sanitarne gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w szkołach podstawowych.

Pracownicy Sekcji Epidemiologii zintensyfikowali działania mające na celu wsparcie informacyjne i promocyjne programu. Udzielane było również wsparcie w zakresie nawiązania kontaktów pomiędzy Dyrektorami szkół deklarującymi chęć uczestnictwa w programie a przychodnią POZ realizującą szczepienia.

W związku z sytuacją powodziową, która wystąpiła w Polsce we wrześniu 2024r. Sekcja Epidemiologii podjęła szereg działań prewencyjnych celem zabezpieczenia zdrowia publicznego. Wzmociono m.in. nadzór nad punktami szczepień w zakresie zabezpieczenia zapasów szczepionek w przypadku ewentualnych zalań. W związku z potencjalnym zagrożeniem epidemiologicznym

do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej raportowano informację o zachorowaniach na niektóre choroby zakaźne oraz o ogniska związane z powodzią.

Od czasu rozpoczęcia konfliktu zbrojnego na terenie Ukrainy PPIS w Chorzowie prowadzi czynny nadzór nad placówkami, które zadeklarowały możliwość zapewnienia miejsc pobytowych dla osób napływających z terenów objętych wojną. W roku sprawozdawczym na terenie miasta Świętochłowice nie zgłoszono ww. obiektów.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie do dnia 30 kwietnia 2024r. prowadził wzmożony nadzór nad chorobami zakaźnymi rejestrowanymi wśród ww. grupy ludzi.

W roku 2024 kontynuowano współpracę z instytucjami, służbami oraz innymi podmiotami w zakresie realizowania ustawowych obowiązków Inspekcji.

2.1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

Sytuacja epidemiologiczna w mieście Świętochłowice była na bieżąco, monitorowana przez PPIS w Chorzowie w ramach nadzoru, weryfikacji, gromadzenia oraz analizowania informacji o:

- ✓ występowaniu zakażeń i chorób zakaźnych,
- ✓ biologicznych czynników chorobotwórczych,
- ✓ zgonów,
- ✓ ognisk epidemicznych, w tym ognisk zakażeń związanych z opieką zdrowotną,
- ✓ innych zdarzeń mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego.

Rejestracja zgłoszonych zachorowań odbywa się w oparciu o aktualne definicje przypadków chorób zakaźnych opracowane przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego - Państwowy Zakład Higieny (NIZP-PZH) na potrzeby nadzoru epidemiologicznego.

Ogólne zasady stosowania definicji przypadków.

Definicje przypadków zachorowań na choroby zakaźne mają na celu ujednolicenie zgłaszalności i zapewnienie porównywalności danych zbieranych w ramach nadzoru epidemiologicznego w Polsce oraz we Wspólnocie Europejskiej. Stosowanie tych definicji dotyczy przede wszystkim klasyfikowania i rejestracji zachorowań oraz sporządzania oficjalnych sprawozdań. W definicjach przyjęto trójstopniowy system kwalifikowania przypadków z następującymi poziomami rozpoznania:

- ✓ przypadek możliwy: obraz kliniczny wskazujący na rozpoznawaną chorobę bez spełnienia kryteriów przypadku potwierdzonego lub prawdopodobnego,
- ✓ przypadek prawdopodobny: typowy obraz kliniczny lub przypadek powiązany epidemiologicznie z przypadkiem potwierdzonym,
- ✓ przypadek potwierdzony: rozpoznanie na podstawie wyników badań laboratoryjnych.

Ogółem w roku 2024 w ramach sprawowanego nadzoru nad miastem Świętochłowice wykazano w sprawozdaniach o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach – 1835 przypadków.

2.1.1. Choroby przenoszone drogą pokarmową

Zdjęcie 1 Bakterie i zarazki na warzywach

Salmonella

W roku 2024 wśród chorób przenoszonych drogą pokarmową zarejestrowano 8 przypadków zatruc pokarmowych wywołanych pałeczkami *Salmonella*, a także 2 przypadki posocznicy. W porównaniu do roku poprzedniego nastąpił spadek o 1 przypadek zatrucia pokarmowego i wzrost o 2 przypadki posocznicy. W przypadku zatruc pokarmowych 6 osób wymagało hospitalizacji.

Bakteryjne zakażenia jelitowe

W grupie bakteryjnych zakażeń jelitowych dominującym czynnikiem etiologicznym było *Clostridioides difficile* - w roku 2024 zarejestrowano 69 przypadków a w roku 2023 zarejestrowano 53 przypadki (wzrost o 16 przypadków). Ponadto w roku 2024 wykryto 1 przypadek innego bakteryjnego zakażenia jelitowego wywołanego przez *Yersinia enterocolitica* oraz 1 przypadek bakteryjnego zakażenia jelitowego wywołanego przez *E. coli* biegunkotwórczą.

Wirusowe zakażenia jelitowe

W grupie wirusowych zakażeń jelitowych w roku 2024 rejestrowano zakażenia wywołane przez rotawirusy – 25 przypadków, co stanowi wzrost o 21 przypadków (w roku 2023 zarejestrowano 4 przypadki), norowirusy – 12 przypadków (wzrost o 4 przypadki), wirusowe zakażenia jelitowe inne określone w tym adenowirusy – 3 przypadki (spadek o 6 przypadków).

Ponadto zarejestrowano 73 przypadki zachorowań na biegunkę i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, z czego 2 przypadki wymagały hospitalizacji. W odniesieniu do roku 2023 nastąpił wzrost o 18 przypadków.

Lamblioza (inaczej giardioza)

Jest jedną z chorób przenoszonych drogą pokarmową. Do zarażenia dochodzi poprzez picie skażonej wody oraz zjedzenie pokarmów na których znajdują się cysty pierwotniaka *Giardia lamblia*. W roku 2024 zarejestrowano 3 przypadki lambliozy, natomiast w roku 2023 nie zarejestrowano przypadków zachorowań na lambliozę.

2.1.2. Choroby wieku dziecięcego

Zdjęcie 2 Wysypka na ciele dziecka

W grupie chorób wieku dziecięcego w roku 2024 zmniejszyła się liczba zachorowań na ospę wietrzną – 302 przypadki (w odniesieniu do roku 2023 nastąpił spadek o 57 przypadków) oraz świnkę – 2 przypadki w roku 2024 (w roku 2023 zarejestrowano 6 przypadków).

Zwiększyła się liczba zachorowań na płonicę – 99 przypadków w roku 2024r. (w odniesieniu do roku 2023 wzrost o 35 przypadków).

2.1.3. Choroby wektorowe

Zdjęcie 3 Znak ostrzegawczy w lesie

Wektory, to organizmy, które są przenosicielami pasożytów i patogenów (biologiczni pośrednicy = żywi przenosiciele = wektory chorób). Głównie są to stawonogi muchy, kleszcze, komary, wszy, pchły a także gryzonie.

W grupie chorób wektorowych w roku 2024 zarejestrowano 24 przypadki boreliozy (2 przypadki więcej niż w roku 2023).

Ponadto w grupie chorób wektorowych zarejestrowano 1 przypadek kleszczowego zapalenia mózgu (KZM) w 2024. W roku 2023 nie zarejestrowano przypadku KZM.

2.1.4. Wirusowe zapalenie wątroby

Wirusowe zapalenia wątroby to grupa chorób wątroby w których przebiegu dochodzi do jej uszkodzenia – powstania zmian zapalno-martwiczych, a ich czynnikami sprawczymi są wirusy. Najczęściej występują: wirusowe zapalenie wątroby typu A, B i C. Wirus zapalenia wątroby typu A powoduje jedynie ostre wirusowe zapalenie wątroby, a B i C także przewlekłe. Wirusowemu zapaleniu wątroby mogą nie towarzyszyć żadne objawy lub występują tylko niewielkie dolegliwości – zmęczenie, złe samopoczucie. Zauważalne objawy, takie jak żółtaczka obserwuje się tylko u części pacjentów.

W roku sprawozdawczym nie rejestrowano zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A.

Wirusowe zapalenie wątroby typu B

Wśród zachorowań na WZW B w roku 2024 zarejestrowano 3 przypadki. W porównaniu do roku poprzedniego nastąpił spadek o 9 przypadków.

Wirusowe zapalenia wątroby typu C

W grupie zachorowań na WZW C zarejestrowano 3 przypadki w roku 2024. Dla porównania w roku 2023 zarejestrowano 5 przypadków.

2.1.5. Choroby przenoszone drogą płciową

Wśród chorób przenoszonych drogą płciową w roku 2024 zarejestrowano 3 przypadki zachorowania na kiłę (w roku 2023 zarejestrowano 4 przypadki) a ponadto 1 przypadek nowo wykrytego zakażenia HIV (spadek o 2) oraz 1 przypadek rzeżączki (w roku 2023 nie rejestrowano żadnych przypadków). Zarejestrowano również 1 przypadek innej choroby wenerycznej wywołanej przez Chlamydie.

2.1.6. Inwazyjne choroby wywołane przez bakterie *Neisseria meningitidis*, *Streptococcus pneumoniae*, *Haemophilus influenzae* typu b

W przypadku inwazyjnej choroby wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae* w roku 2024 zarejestrowano 4 przypadki przebiegające w postaci posocznicy i 2 przypadki przebiegające w postaci zapalenia płuc. W roku 2023 zarejestrowano 2 przypadki przebiegające w postaci posocznicy i 1 przypadek przebiegający pod postacią zapalenia płuc. Zanotowano również 1 przypadek inwazyjnej choroby meningokokowej (*Neisseria meningitidis*) pod postacią posocznicy. W roku 2023 nie zarejestrowano przypadków inwazyjnej choroby meningokokowej.

Natomiast w 2024 i 2023 roku nie zarejestrowano przypadków zachorowań na chorobę wywołaną przez bakterie *Haemophilus influenzae* typu b.

2.1.7. Choroby środowiskowe

Choroba środowiskowa jest bezpośrednio, w całości lub częściowo następstwem narażenia na czynniki środowiskowe. Zanieczyszczenia środowiska mogą powodować problemy zdrowotne, takie jak choroby układu oddechowego, choroby serca i niektóre rodzaje nowotworów.

Legionelloza – to zakaźna choroba dróg oddechowych, wywoływana przez bakterię *Legionella pneumophila*. Do zakażenia może dojść w wyniku wdychania skażonych bakterią kropelek wody lub, rzadziej w wyniku przypadkowego zachłyśnięcia się wodą zawierającą bakterie i dostania się jej do płuc.

W latach 2020, 2021, 2022, 2023 oraz 2024 na terenie miasta Świętochłowice nie rejestrowano przypadków zachorowania na Legionellozę.

2.1.8. Grypa, COVID-19, RSV

Zdjęcie 4 Wynik testu pozytywnego grypy A/B

Grypa to bardzo zaraźliwa choroba zakaźna, występująca corocznie, przebiegająca pod postacią ostrej infekcji układu oddechowego. Zakażenie szerzy się drogą kropelkową przez kontakt bezpośredni, także przez skażone przedmioty.

Na podstawie obwieszczenia Ministra Zdrowia z dnia 4 maja 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie zgłaszania podejrzeń i rozpoznania zakażeń, chorób zakaźnych oraz zgonów z ich powodu, w roku 2024 zarejestrowano 389 przypadków zachorowań na grypę (wzrost o 353 przypadki) oraz 33 przypadki RSV (wzrost o 23 przypadki), potwierdzonych testem antygenowym. Na podstawie badań genetycznych zarejestrowano 1 przypadek zachorowań na grypę (spadek o 11).

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 2 zgony z powodu zachorowania na grypę.

Liczba zachorowań na Covid-19 w ciągu ostatniego roku zmalała. Na terenie Świętochłowic zarejestrowano 630 przypadków potwierdzonych oraz 21 przypadków możliwych. Dla porównania w 2023 r. było to 645 przypadków potwierdzonych i 74 przypadki możliwe.

Wśród mieszkańców Świętochłowic odnotowano 7 zgonów z powodu zakażenia wirusem SARS-CoV-2.

W roku 2024 przeprowadzono sekwencjonowanie z 1 próbki pochodzącej od mieszkańca Świętochłowic celem wykrycia wariantu wirusa wywołującego zachorowanie – PPIS w Chorzowie nie otrzymał informacji nt. wyników przeprowadzonego badania.

2.1.9. Gruźlica

Gruźlica jest jedną z najstarszych, bakteryjnych chorób zakaźnych. Atakuje wszystkie narządy i tkanki, ze szczególną jednak predylekcją do układu oddechowego.

Gruźlica na całym świecie wciąż jest realnym problemem. W Polsce od połowy lat 50. ubiegłego stulecia wprowadzono obowiązkowe szczepienia przeciwko gruźlicy, dzięki którym udało się znacznie ograniczyć rozwój choroby.

W roku 2024, podobnie jak w roku 2023, w Świętochłowicach zarejestrowano 8 przypadków zachorowań na gruźlicę (w tym 2 zgony w 2024 roku).

2.2. Ogniska epidemiczne

W 2024 r. na terenie Świętochłowic zarejestrowano 8 ognisk epidemicznych:

- ✓ 5 ognisk zakażeń szpitalnych zarejestrowano w Szpitalu Powiatowym w Świętochłowicach przy ul. Chorzowskiej 36 w Oddziale Chorób Wewnętrznych- 3 dotyczyły zakażeń *Clostridioides difficile*, natomiast 2 dotyczyły zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2,
- ✓ 1 ognisko spowodowane wirusem grypy zarejestrowano w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznym w Świętochłowicach przy ul. Szpitalnej 2,
- ✓ 2 ogniska domowe wywołane norowirusem i rotawirusem.

2.3. Program eradykacji poliomyelitis i eliminacji odry i różyczki

W ramach Światowego Programu Eradykacji Poliomyelitis Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Chorzowie w roku 2024 prowadziła bieżący nadzór epidemiologiczny nad ostrymi porażeniami wiotkimi (OPW). Nadzór epidemiologiczny przypadków ostrych porażen wiotkich zalecany przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) obejmował:

- ✓ zapalenia wielonerwowe w tym zespół Guillain – Barre,
- ✓ poprzeczne zapalenia rdzeni,
- ✓ neuropatie pourazowe,
- ✓ inne OPW

u dzieci w wieku poniżej 15 r.ż. z wyłączeniem izolowanego porażenia nerwu twarzowego.

Zgodnie z definicją przypadku ostrego porażenia wiotkiego przyjętą na potrzeby nadzoru, uznano, że jest to każde ostre porażenie, które występuje u dziecka w wieku poniżej 15 roku życia, włączając w to przypadki zespołu Guillain – Barre oraz poprzecznego zapalenia rdzenia.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, OPW w tym: zespół Guillain-Barre u dzieci do 15 roku życia,

poprzeczne zapalenie rdzenia, neuropatie pourazowe, inne OPW u dzieci w wieku poniżej 15 r.ż. z wyłączeniem izolowanego porażenia nerwu twarzowego, zachorowania podejrzanego o *poliomyelitis*, podlegają obowiązkowemu zgłoszeniu do Inspekcji Sanitarnej i hospitalizacji.

W roku 2024 nie rejestrowano przypadków ostrego porażenia wiotkiego na terenie miasta Świętochłowice.

Program Eliminacji Odry i Różyczki

Odra i różyczka odpowiadają cechom chorób możliwych do eliminacji. Rezerwuarem wirusów jest jedynie człowiek, po przebytych zakażeniach nie stwierdzono nosicielstwa wirusa, środowisko nie jest skażone tymi patogenami oraz istnieje skuteczny środek zapobiegawczy w postaci bezpiecznej szczepionki.

Konieczność różnicowania zakażeń wywołanych wirusami odry i różyczki oraz podobieństwa w zakresie możliwości ich eliminacji stały się podstawą włączenia obu tych wirusów do jednego programu WHO.

Strategia eliminacji odry obejmuje:

- ✓ Rejestrowanie i zgłaszanie podejrzeń przypadków odry i różyczki, zgodnie z wymaganiami ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.
- ✓ Wprowadzenie potwierdzeń laboratoryjnych każdego podejrzenia o zachorowanie na odrę/różyczkę. Zgodnie z wymaganiami, badaniem potwierdzającym jest wykrycie w surowicy chorego swoistych dla wirusa przeciwciał w klasie IgM lub wykrycie materiału genetycznego wirusa w próbce od pacjenta.
- ✓ Ustalenie szczepów krążących na danym terenie i klasyfikacja przypadków zachorowań na odrę/różyczkę jako wywołanych szczepem rodzimym, względnie szczepem zawleczonym. Wymaga to zastosowania metod izolacji tych wirusów w systemie hodowli komórkowych lub wykrycie ich genomów w materiale klinicznym, a następnie ich genotypowania. Za szczep rodzimy przyjmuje się taki szczep, który krąży na danym terenie powyżej 12 miesięcy.

Na terenie Świętochłowic w roku 2024 nie rejestrowano podejrzeń i rozpoznania przypadków odry i różyczki.

2.4. Szczepienia ochronne

2.4.1. Szczepienia ochronne – analiza wykonawstwa szczepień ochronnych

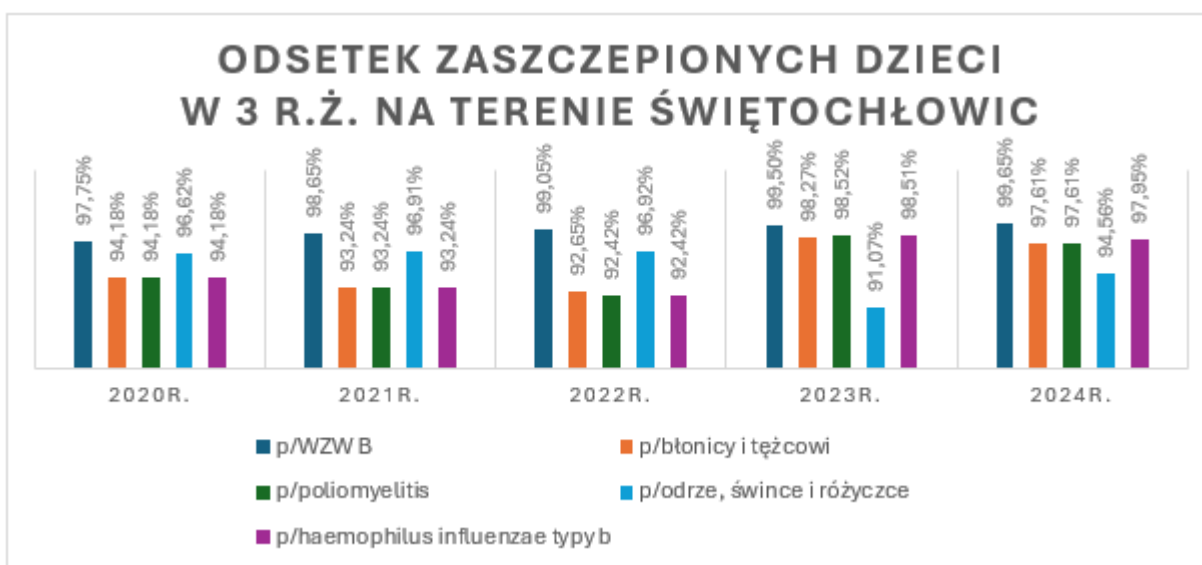
W roku 2024 na terenie miasta Świętochłowice sprawowano nadzór nad 15 punktami szczepień. Obowiązkowe szczepienia ochronne dzieci i młodzieży od 0-19 r.ż. wykonywane były w 7 poradniach dziecięcych i 1 oddziale noworodkowym.

U świadczeniodawców zlokalizowanych na terenie Świętochłowic znajdowało się łącznie 8 254 kart uodpornienia (stan na dzień 31 grudnia 2024r.).

W zakresie wykonywanych zadań Powiatowe Stacje Sanitarno-Epidemiologiczne przygotowują zamówienia na preparaty szczepionkowe służące do realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych. Do obowiązków wynikających z nadzoru nad szczepieniami ochronnymi należy także przechowywanie i dystrybucja szczepionek do podmiotów leczniczych.

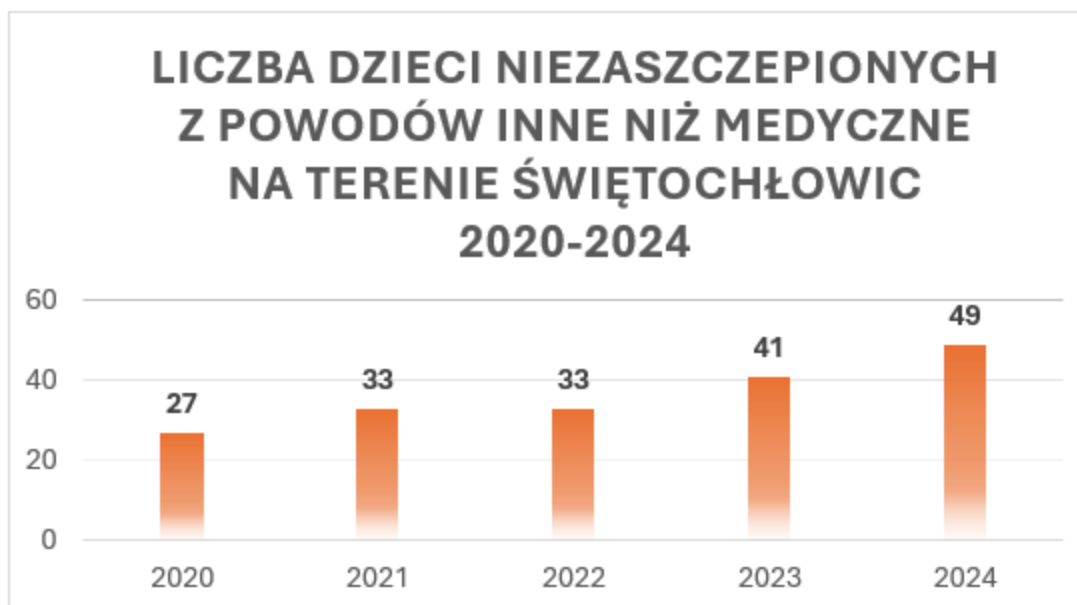
2.4.2. Szczepienia obowiązkowe

Stan uodpornienia dzieci w 1 r.ż. p/gruźlicy wynosił 98,31%. Uodpornienie dzieci w 1 r.ż. p/WZW B wynosiło 94,06%. W 2 r.ż. uodporniono 100%. Uodpornienie p/błonicy, tężcowi i krztuścowi dzieci w 1 r.ż. wynosiło 37,71%. IV dawkę uzupełniającą w 2 r.ż. przyjęło 41,91% dzieci. 39,01% dzieci w 6 r.ż. przyjęło I dawkę przypominającą. II dawkę szczepionki p/błonicy, tężcowi i krztuścowi podano 38,29% dzieci w 14 r.ż. III dawkę uodporniono 57,61% dzieci w 19 r.ż. Uodpornienie dzieci w 1 r.ż. p/*poliomyelitis* wynosiło 38,14%. III dawkę uzupełniającą w 2 r.ż. podano 54,78% dzieci. Dawkę przypominającą w 6 r.ż. podano 39,01% dzieci. W 2 r.ż. p/świnie, odrze, różyczce uodporniono 78,31% dzieci. Dawkę przypominającą w 6 r.ż. podano 39,27% dzieci. Stan uodpornienia dzieci w 1 r.ż. p/ *Haemophilus influenzae typu b* wynosił 38,56%. W 2 r.ż. dawki uzupełniające otrzymało 54,78% dzieci. Stan uodpornienia dzieci w 1 r.ż. p/ *Streptococcus pneumoniae* wynosił 54,24%. W 2 r.ż. III dawkę uzupełniającą otrzymało 77,94% dzieci. Poniżej przedstawiono stan uodpornienia dzieci w 3 r.ż. zamieszkujących na terenie miasta Świętochłowice (Rysunek nr 1).

Rysunek 1 Odsetek zaszczepionych dzieci w 3 r.ż. na terenie Świętochłowic

Dzieci ze środowisk opornych, które nie zgłaszają się w wyznaczonym terminie do szczepienia, bądź w ogóle nie realizują obowiązku szczepień ochronnych zgłaszane są wraz z rodzicami lub opiekunami prawnymi przez poradnie imienne do PSSE w Chorzowie. Na dzień 31 grudnia 2024r. poradnie zlokalizowane na terenie Świętochłowic wykazały 49 dzieci niezaszczepionych z powodów inne niż medyczne (Rysunek 2).

Rysunek 2 Liczba dzieci których rodzice uchylają się od obowiązku szczepień ochronnych na terenie Świętochłowic 2020-2024

Na wniosek Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie Wojewoda Śląski wydał 1 postanowienie o nałożeniu grzywny na rodziców dzieci niezaszczepionych z powodów inne niż medyczne zamieszkałych na terenie Świętochłowic.

2.4.3. Szczepienia zalecane

W wyniku nowelizacji przepisów od 1 października 2023r. osoby przeprowadzające zalecane szczepienia ochronne są zobowiązane do dokumentowania wykonanego szczepienia wraz z informacją o kwalifikacji pacjenta w systemie informatycznym „e-karta Szczepień” dostępnym m.in. w aplikacji Gabinet.gov. Obowiązek ten wynika ze znowelizowanych przepisów art. 19 ust. 7 ustawy z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Komunikat w tej sprawie został zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Zdrowia w dniu 11 kwietnia 2024r.

W związku z powyższym poradnie POZ nie sporządzają sprawozdań do PPIS w Chorzowie w zakresie szczepień zalecanych.

2.4.4. Kontrole w zakresie szczepień ochronnych

W związku z prowadzonym bieżącym nadzorem sanitarnym, w zakresie szczepień ochronnych skontrolowano 13 punktów szczepień, przeprowadzając łącznie 18 kontroli, w tym 1 kontrolę sprawdzającą w związku z wydanymi zaleceniami doraźnymi.

W ramach sprawowanego nadzoru przeprowadzane były kontrole w punktach szczepień których zakres obejmował:

- ✓ prawidłowe realizowanie Programu Szczepień Ochronnych z uwzględnieniem przestrzegania wytycznych dotyczących zachowania terminów i odstępów między szczepieniami;
- ✓ prawidłową gospodarką szczepionkami zakupionymi do realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych;
- ✓ zachowanie zasad łańcucha chłodniczego podczas transportu oraz przechowywania szczepionek;
- ✓ sporządzanie sprawozdań z wykonanych szczepień oraz z osób, które nie realizują obowiązku szczepień ochronnych;
- ✓ prawidłowe prowadzenie dokumentacji szczepień ochronnych w tym nad sposobem przekazywania kart uodpornienia;
- ✓ zachowanie zasad higieny podczas wykonywania szczepień;
- ✓ niepożądane odczyny poszczepienne.

Podczas przeprowadzonych kontroli w zakresie oceny wykonawstwa szczepień ochronnych nie stwierdzono nieprawidłowości skutkujących wydaniem decyzji administracyjnej bądź wydaniem mandatu karnego.

Podczas 1 kontroli stwierdzono nieprawidłowości skutkujące wydaniem zaleceń doraźnych w związku z brakiem nadzoru nad wdrożeniem procedur dot. przechowywania preparatów szczepionkowych.

1 kontrola skutkowała wystąpieniem pokontrolnym w zakresie wdrożenia programu naprawczego w związku z niskim poziomem zaszczepienia dzieci i młodzieży objętych obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi.

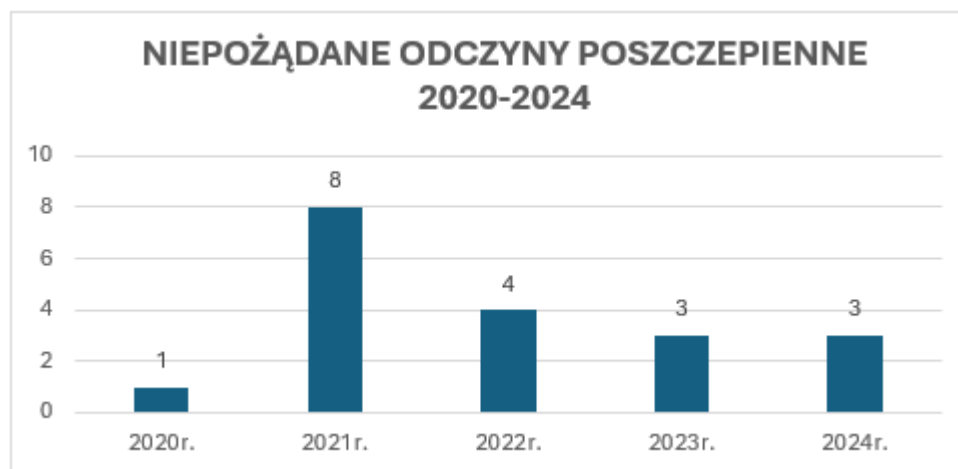
W związku z rozszerzeniem dostępu do programu szczepień przeciw HPV o możliwość wykonania szczepienia w szkołach (dzieci w wieku 9-14 lat) w roku sprawozdawczym przeprowadzono kontrole sanitarne w 3 gabinetach profilaktyki i pomocy przedlekarskiej.

Podczas ww. kontroli weryfikowano:

- ✓ stan sanitarno-higieniczny;
- ✓ dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody;
- ✓ wyposażenie, w tym dostęp do urządzenia chłodnicze, kozetki;
- ✓ umowa na odbiór odpadów medycznych.

2.4.5. Niepożądane Odczyny Poszczepienne

W 2024r. z podmiotów leczniczych zlokalizowanych na terenie Świętochłowic zgłoszono 3 łagodne Niepożądane Odczyny Poszczepienne (Rysunek 3). Objawy towarzyszące to m.in. nasilony odczyn w miejscu wstrzyknięcia, gorączka, epizod hypotoniczno-hyporeaktywny.

Rysunek 3 Niepożądane odczyny poszczeniowe 2020-2024

2.5. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie sprawuje nadzór zapobiegawczy i bieżący nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą na terenie miasta Świętochłowice. Nadzór ten uwzględnia ocenę utrzymania właściwego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego, stanu czystości bieżącej i mikrobiologicznej, procesów dekontaminacji narzędzi i sprzętu medycznego, procedur postępowania, kontroli wewnętrznej oraz zabezpieczenia p/epidemicznego.

W roku 2024 podczas kontroli sanitarnych w zakresie oceny stanu sanitarno-porządkowego przeprowadzono działania edukacyjno-informacyjne w zakresie bakterii *Legionella* (wewnętrznego systemu wodociągowego oraz wentylacyjno-klimatyzacyjnego), opracowanych i wdrożonych procedur, stanu higieniczno-sanitarnego i technicznego pomieszczeń obiektu, palenia wyrobów tytoniowych, postępowania z odpadami medycznymi, postępowania z bielizną czystą i brudną.

Udzielano odpowiedzi na pytania, informowano o materiałach edukacyjno-informacyjnych znajdujących się na stronie internetowej PSSE w Chorzowie.

W roku sprawozdawczym podczas kontroli w podmiotach wykonujących działalność leczniczą w większości obiektów nie stwierdzono nieprawidłowości. W kontrolach kwestionowanych najczęstszą przyczyną wydania decyzji był zły stan sanitarno-higieniczny i techniczny placówek, głównie z powodu niedostosowania placówek do obowiązujących przepisów.

2.5.1. Stan sanitarny szpitali

Na terenie Świętochłowic znajduje się 1 szpital tj. Szpital Powiatowy przy ul. Chorzowskiej 36, którego podmiotem leczniczym jest Zespół Opieki Zdrowotnej Sp. z o.o. przy ul. Chorzowskiej 38.

W roku sprawozdawczym w ww. obiekcie w zakresie bieżącego nadzoru nad placówkami lecznictwa przeprowadzono łącznie 4 kontrole, w tym 2 kontrole w zakresie oceny stanu

sanitarно-porządkowego oraz działalności Zespołu i Komitetu Kontroli Zakażeń Szpitalnych i sposobu monitorowania zakażeń szpitalnych i drobnoustrojów alarmowych.

Kontrola z zakresu oceny stanu sanitarno-porządkowego skutkowała wydaniem 1 decyzji administracyjnej z terminem wykonania do 31 maja 2024r. oraz 31 grudnia 2024r. Decyzja dotyczyła niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego.

Stwierdzono następujące uchybienia: uszkodzenia ścian, sufitów, wyposażenia i drzwi w pomieszczeniach Szpitala. Ponadto w Oddziale Chirurgii stwierdzono brak dostępu do łóżek pacjentów z 3 stron, brak urządzeń p/słonecznych w oknach.

Usunięcie części ww. nieprawidłowości zostało skontrolowane 13 czerwca 2024r. Część punktów decyzji zostało na wniosek Strony prolongowanych do dnia 31 marca 2025r.

W roku sprawozdawczym w szpitalu przeprowadzono dodatkowo 2 kontrole sprawdzające, których celem było zweryfikowanie usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych na poprzednich kontrolach (decyzje z 2018r., 2019r., 2023r.). Podczas przeprowadzonych kontroli ustalono, iż obowiązki zawarte w wydanych decyzjach zostały wykonane.

PPIS w Chorzowie na wniosek Strony wydał 6 decyzji zmieniających terminy usunięcia nieprawidłowości ujętych w decyzji wydanej w latach poprzednich.

Sterylizacja w podmiotach leczniczych

Na terenie Świętochłowic podmioty lecznicze sterylizowały narzędzia wielokrotnego użytku w obrębie podmiotu leczniczego lub w podmiocie który podpisał umowę na świadczenie usług w zakresie sterylizacji posiadający system zarządzania jakością (ISO lub GMP). W Szpitalu Powiatowym brak Centralnej Sterylizatorni. W 2018 roku została wydana decyzja administracyjna nakazująca Stronie dostarczanie materiałów sterylnych z centralnej sterylizatorni zorganizowanej w ramach szpitala. Decyzja została prolongowana do 31 grudnia 2025r. Narzędzia/sprzęt medyczny wielorazowego użytku po użyciu jest wstępnie dezynfekowany. Dezynfekcja odbywa się w wydzielonych pomieszczeniach lub miejscach w oddziałach szpitalnych i poradniach przyszpitalnych, zgodnie z wymogami. Następnie narzędzia/sprzęt są przesyłane do sterylizatorni zlokalizowanej przy bloku operacyjnym.

2.5.2. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych, innych niż szpitalne

Zespół Opieki Zdrowotnej Sp. z o.o. w swoich strukturach posiada zarejestrowany Zakład Opiekuńczo-Lecznicy zlokalizowany przy ul. Szpitalnej 2.

W roku sprawozdawczym w ww. obiekcie przeprowadzono łącznie 4 kontrole:

- 1 kontrolę kompleksową z zakresu oceny stanu sanitarno-porządkowego - kontrola zakończyła się wydaniem decyzji administracyjnej z terminem realizacji do dnia 31 grudnia 2024r oraz 30 maja 2025r. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły stanu technicznego pomieszczeń (uszkodzona powierzchnia ścian w salach łóżkowych, brudowniku oraz w korytarzu, uszkodzone połączenie ściany z podłogą);
- 1 kontrolę problemową dotyczącą wystąpienia ogniska epidemicznego zatrucia pokarmowego;
- 2 kontrole sprawdzające wykonanie decyzji wydanych w latach poprzednich.

Dla przedmiotowej grupy nie wydano zaleceń doraźnych ani mandatu karnego.

2.5.3. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych

Przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria z izbą chorych, lecznice

Na terenie Świętochłowic pod nadzorem PPIS w Chorzowie znajduje się 21 obiektów udzielających świadczenia ambulatoryjne, w tym 1 filia ambulatoryjnych podmiotów leczniczych.

W zakresie bieżącego nadzoru nad ww. obiektami w 2024 r. Sekcja Epidemiologii przeprowadziła 19 kontroli w 12 obiektach, w tym 2 kontrole sprawdzające w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami. Filie ambulatoryjnych podmiotów leczniczych skontrolowano w roku 2023r.

W trakcie kontroli sanitarnej przeprowadzonej w NZOZ Prywatne Centrum Medyczne BIOZON w Świętochłowicach przy ul. M.D. Hoffmann 7 stwierdzono nieprawidłowości skutkujące wydaniem zaleceń doraźnych w terminie do 31 grudnia 2024r. (dot. wdrożenia nadzoru nad procedurami zapobiegania oraz zwalczania chorób zakaźnych). Dodatkowo w wyniku stwierdzonych nieprawidłowości wydano decyzję nakazującą usunięcie uchybień w terminie do 30 czerwca 2025r. (dot. stanu technicznego pomieszczeń, zapewnienia zmywalnej powierzchni wyposażenia oraz doposażenia pomieszczenia sterylizatorni w odcinek (blat) materiałów skażonych, służący do wyładunku i przygotowania do mycia i dezynfekcji wstępnej lub zasadniczej).

Decyzja wydana w 2023r. dla Medicus Sp. z o.o. została zrealizowana częściowo. Pozostałe punkty ww. decyzji zostaną skontrolowane w późniejszym terminie- termin realizacji po wydaniu decyzji prolongującej ustalono na 31 grudzień 2024r.

W roku sprawozdawczym w zakresie bieżącego stanu sanitarnego w tej grupie nie wydano zaleceń doraźnych oraz nie nałożono mandatu karnego.

Zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne

Pod nadzorem PPIS w Chorzowie znajdują się 4 zakłady świadczące usługi w zakresie badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne, w tym 3 filie ambulatoryjnych podmiotów leczniczych, których siedziby zlokalizowane są poza nadzorowanym terenem.

Z ww. grupy skontrolowano 2 obiekty – nie stwierdzono nieprawidłowości (nie wydano decyzji administracyjnej, zaleceń doraźnych ani mandatów karnych).

Zakłady rehabilitacji leczniczej

Pod nadzorem PPIS w Chorzowie znajduje się 1 zakład rehabilitacji leczniczej tj. Ośrodek Rehabilitacji Fizjoclinic Sp. z o.o. Obiekt został skontrolowany w roku 2023 - nie przeprowadzono kontroli w roku sprawozdawczym.

Ambulatoryjne świadczenia zdrowotne – inne

W tej grupie zarejestrowanych jest 13 obiektów, w tym 1 filia ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych („Beta-Med” Pielęgniarska Opieka Długoterminowa ul. Hutnicza 8 w Świętochłowicach).

W roku sprawozdawczym skontrolowano 2 obiekty – nie wydano decyzji administracyjnej, zaleceń doraźnych ani mandatów karnych.

2.5.4. Stan sanitarny praktyk zawodowych lekarzy

Nadzór nad praktykami zawodowymi oraz innymi obiektami prowadzącymi działalność leczniczą nieregulowaną sprawuje wyłącznie Sekcja Epidemiologii.

Na terenie Świętochłowic zarejestrowanych jest 28 praktyk zawodowych lekarskich i 2 praktyki pielęgniarские. W tej grupie obiektów w 2024 r. przeprowadzono 12 kontroli w 12 obiektach.

W tej grupie nie wydano decyzji administracyjnej, zaleceń doraźnych ani mandatów karnych.

2.5.5. Inne obiekty

PPIS w Chorzowie na terenie Świętochłowic nadzoruje 4 obiekty świadczące usługi medyczne nie będących podmiotami leczniczymi. Ta ostatnia grupa obiektów to głównie pracownie protetyczne. W tej grupie obiektów w 2024r. roku przeprowadzono 1 kontrolę - nie wydano decyzji administracyjnej, zaleceń doraźnych ani mandatów karnych.

2.6. Akcje deratyzacyjne

Zdjęcie 5 Szczur

Na terenie Świętochłowic przeprowadzono **2** kontrole sanitarne w związku z akcjami deratyzacyjnymi w okresie wiosennym i jesiennym, zgodnie z zarządzeniem Prezydenta Miasta Świętochłowice. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.7. Interwencje

2.7.1. Dotyczące podmiotów leczniczych

W roku sprawozdawczym nie wpłynęły skargi dot. podmiotów leczniczych.

2.7.2. Dotyczące obecności gryzoni

W roku sprawozdawczym wpłynęły 4 interwencje dotyczące obecności gryzoni na terenie posesji. O złożonej przez mieszkańców interwencji zawiadamiani są (pisemnie lub telefonicznie) właściciele lub zarządcy nieruchomości w celu przeprowadzenia wspólnych kontroli, podczas których najczęściej stwierdzano trwające już w posesjach zabiegi deratyzacyjne. Podczas kontroli nie nałożono mandatu oraz nie wydano decyzji ani zaleceń doraźnych. W jednym przypadku zobowiązano Administratora/Zarządcę budynku do uporządkowania ganków piwnicznych i zabezpieczenia p/gryzoniom terenu wokół budynku.

2.7.3. Dotyczące obecności insektów i gołębi

Zdjęcie 6 Dezynsekcja

W roku sprawozdawczym wpłynęły **4** interwencje w sprawie obecności insektów (pluskiew) w mieszkaniach i hostelu oraz **2** interwencje dot. zanieczyszczania przez ptaki balkonów i parapetów okiennych. W wyniku przeprowadzonych trzech kontroli sanitarnych Administracje/Zarządcy nieruchomości przeprowadzili dezynsekcję wskazanych pomieszczeń. Wszystkie ww. wykonane prace zostały udokumentowane. Podczas kontroli sanitarnych nie nałożono mandatu oraz nie wydano decyzji ani zaleceń doraźnych.

3. Sekcja Higieny Żywności i Żywienia

3.1. Charakterystyka obiektów nadzorowanych

Zgodnie z ewidencją Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie na terenie miasta Świętochłowic znajdują się 352 zakłady.

Największą grupę obiektów stanowią zakłady obrotu żywnością. W większości są to małe zakłady prowadzone przez prywatnych właścicieli.

Zakłady produkcyjne to głównie piekarnie i ciastkarnie prowadzące długoletnią działalność, w pomieszczeniach adaptowanych. W większości zakłady te wprowadziły zasady GHP, GMP i system HACCP. Zaopatrują one z reguły rynek lokalny.

Zakłady żywienia zbiorowego o łącznej liczbie 69 stanowią w części zakłady małej gastronomii (25). Zakłady te w dużej części spełniają wymagania dotyczące stanu technicznego i wyposażenia.

Część zakładów zlokalizowanych jest na tzw. „szlaku turystycznym” tzn. teren OSiR Skalka Świętochłowice.

3.2. Ocena stanu sanitarnego - ogólna

W roku 2024 w ewidencji znajdowały się 352 zakłady, z czego skontrolowano 235, w tym 2 miejsca obrotu wyrobami do kontaktu z żywnością. We wszystkich obiektach objętych nadzorem przeprowadzono 336 kontroli sanitarnych, w tym 3 kontrole w miejscach obrotu wyrobami do kontaktu z żywnością.

W trakcie bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych 107 próbek żywności, 7 próbek sanitarnych, o próbek materiałów do kontaktu z żywnością. Przeprowadzono 5 teoretycznych analiz sposobu żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego oraz 1 laboratoryjną ocenę posiłku.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono w 26 obiektach nieprawidłowości, a 14 obiektów było ocenionych jako niezgodne na podstawie arkusza oceny zakładu. Stanowi to 7,3% w stosunku do wszystkich obiektów sklasyfikowanych.

Wydano 11 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień, 1 decyzję zatwierdzającą warunkowo zakład, 3 prolongaty, nie oddano wniosków do sądu. Winnych uchybień ukarano 36 mandatami na łączną kwotę 11850 PLN. W 2024 roku złożono 1 wniosek o ukaranie do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego za rozpoczęcie działalności bez złożenia wniosku o zatwierdzenie zakładu i wpis do rejestru.

3.3. Ocena stanu sanitarnego - szczegółowa

3.3.1. Zakłady produkcji żywności

W roku 2024 w ewidencji znajdowały się 22 zakłady z tej grupy obiektów, z czego skontrolowano 19. W obiektach tych przeprowadzono 26 kontroli. W grupie tej wydano 5 decyzji nakazujących usunięcie uchybień technicznych, 1 decyzję zatwierdzającą warunkowo zakład oraz nałożono 3 mandaty karne na kwotę 1300 PLN. Stwierdzono 2 obiekty z nieprawidłowościami, a 1 obiekt oceniono jako niezgodny za stwierdzenie obecności szkodników.

W 2024 roku w nadzorowanych zakładach produkujących żywność pobrano 29 próbek do badań mikrobiologicznych, fizykochemicznych, organoleptycznych i sanitarnych. Zdyskwalifikowano 0 próbek, co stanowi 0% zbadanych ogółem. Wskaźnik ten jest niższy niż w roku ubiegłym, kiedy to zdyskwalifikowano 3,2% próbek.

3.3.2. Zakłady obrotu żywnością

W roku 2024 skontrolowano 132 obiekty z 196 prowadzących działalność handlową na terenie nadzorowanym, w obiektach tych przeprowadzono 200 kontroli. Stwierdzono nieprawidłowości w 17 obiektach, a 12 obiektów oceniono jako niezgodne:

- ✓ za wprowadzanie do obrotu środków spożywczych przeterminowanych 11 obiektów,
- ✓ za stwierdzenie obecności szkodników 1 obiekt.

W grupie tej wydano 5 decyzji nakazujących, 2 prolongaty oraz nałożono 24 mandaty na kwotę 8300 PLN. Złożono 1 wniosek o ukaranie do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego za rozpoczęcie działalności bez złożenia wniosku o zatwierdzenie zakładu i wpis do rejestru.

Najczęściej stwierdzane uchybienia to m.in.:

- ✓ zły bieżący stan sanitarno-porządkowy,
- ✓ nieprzestrzeganie GHP i uproszczonego systemu HACCP (m.in. brak zapisów),
- ✓ wprowadzanie do obrotu przeterminowanych środków spożywczych.

Ogółem w miejscach obrotu pobrano do badań 85 próbek żywności, z czego zakwestionowano 0 próbek, co stanowi 0% zbadanych ogółem. Wskaźnik ten jest taki sam jak w roku ubiegłym, kiedy to również nie zdyskwalifikowano żadnej próbki.

3.3.3. Zakłady żywienia zbiorowego

W 2024 roku skontrolowano 82 zakłady żywienia zbiorowego, w których przeprowadzono 107 kontroli, w 9 obiektach stwierdzono nieprawidłowości, stwierdzono 1 obiekt niezgodny:

- ✓ za wprowadzanie do obrotu środków spożywczych przeterminowanych 1 obiekt,

W grupie tej wydano 1 decyzję nakazującą usunięcie uchybień technicznych, 1 prolongatę oraz nałożono 8 mandatów na kwotę 2050 PLN.

Najczęstsze uchybienia :

- ✓ zły stan sanitarny,
- ✓ nieprzestrzeganie GHP i systemu HACCP.

W obiektach tych pobrano 1 posiłek obiadowy do oceny laboratoryjnej.

3.4. Ocena transportu żywności

W 2024 roku nadzorem objętych zostało 11 firm transportowych przewożących żywność, 2 firmy skontrolowano - przeprowadzono w nich 4 kontrole. Mandatów karnych nie nałożono.

3.5. Akcja MARKET

W ramach akcji MARKET przeprowadzono 37 kontroli w 16 obiektach znajdujących się na terenie Świętochłowic. W 14 obiektach przeprowadzono kontrole kompleksowe. Przeprowadzono także 3 kontrole interwencyjne, 2 dot. RASFF, 6 sprawdzających oraz 12 tematycznych. Nałożono 5 mandatów na łączną kwotę 1250zł.

W 4 obiektach stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- ✓ wprowadzanie środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia i daty minimalnej trwałości,
- ✓ niewłaściwy stan sanitarny zakładu, w tym stoiska do odpieku pieczywa - brak ogólnego ładu i porządku, podłogi w sali sprzedaży, magazynie oraz chłodni nieutrzymane w czystości,
- ✓ urządzenia chłodnicze brudne, urządzenia mroźnicze mocno oblodzone,
- ✓ nieprawidłowe przechowywanie odpadów kategorii trzeciej,
- ✓ nie przestrzega się instrukcji GHP oraz systemu HACCP.

3.6 Jakość zdrowotna środków spożywczych/Sekcja BŻ

3.6.1. Jakość zdrowotna krajowych środków spożywczych

W 2024 roku przebadano laboratoryjnie 95 próbek krajowych środków spożywczych, pobranych w różnego rodzaju obiektach żywienia – żywnościowych:

- ✓ w zakresie oznaczania zanieczyszczeń mikrobiologicznych - 40,
- ✓ w zakresie oznaczania zanieczyszczeń chemicznych - 28,
- ✓ w zakresie oznaczania zanieczyszczeń biologicznych - 0,
- ✓ w zakresie oceny organoleptycznej - 27,
- ✓ wyłącznie w zakresie znakowania - 0.

Ponadto pobrano 7 próbek w kierunku badań sanitarnych.

W 2024 roku pod względem znakowania oceniono 41 próbek krajowych środków spożywczych. W 2024 roku nie zdyskwalifikowano żadnej próbki.

3.6.2. Jakość zdrowotna środków spożywczych z importu i UE.

Przebadano 13 próbek żywności z Unii Europejskiej i importu, w tym o pod względem parametrów mikrobiologicznych, 13 próbek pod względem parametrów chemicznych, 0 próbek w zakresie oceny organoleptycznej.

W ramach przebadanych próbek oceniono 7 pod względem zgodności znakowania z aktualnymi przepisami. Próbek nie zdyskwalifikowano.

3.7. Nadzór nad materiałami do kontaktu z żywnością /Sekcja BŻ

W 2024 roku przeprowadzono 3 kontrole w miejscach obrotu materiałami do kontaktu z żywnością, nie pobrano próbek wyrobów do kontaktu z żywnością. Nałożono 1 mandat karny na kwotę 200 PLN za brak wymaganych informacji na deklaracji zgodności, nie wydano decyzji administracyjnych.

Nie pobrano próbek materiałów do kontaktu z żywnością.

3.8. Skargi i interwencje/Sekcja BŻ

W 2024 roku zgłoszono 28 interwencji, w tym 8 zostało potwierdzonych (1 dotycząca stanu sanitarnego, 1 ze względu na niewłaściwą jakość środków spożywczych oraz 6 jednocześnie ze względu na jakość środków spożywczych i zły stan sanitarny). Jednej interwencji nie rozpatrzono – ze względu na brak obiektu. Przekazano również interwencje do innych urzędów (tj. jedną do Policji w Świętochłowicach i Inspekcji Pracy w Katowicach oraz drugą do Inspekcji Weterynaryjnej w Katowicach). Z 28 przyjętych interwencji 20 nie potwierdziło się.

W ramach prowadzonych działań wydano 3 decyzje nakazujące, nałożono 7 mandatów na kwotę 2700 zł, nie złożono wniosków o ukaranie do ŚPWIS w związku z interwencjami. W ramach skarg w zintegrowanym laboratorium zbadano 1 próbkę środka spożywczego dostarczoną przez konsumenta, pobrano również 2 próbki w ramach urzędowej kontroli celowanej, prób nie kwestionowano.

3.9. Ocena i wnioski końcowe/Sekcja BŻ

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów żywnościowych uległ pogorszeniu w stosunku do roku ubiegłego – stwierdzono więcej zakładów z nieprawidłowościami. W dalszym ciągu stwierdza się niezachowanie należytego stanu sanitarno-higienicznego, obecność szkodników oraz wprowadzanie do obrotu niewłaściwej jakości środków spożywczych. W stosunku do roku ubiegłego wydano więcej decyzji nakazujących, nałożono także więcej mandatów karnych. Skontrolowane obiekty w większości oceniono jednak pozytywnie. Wprowadzono w nich i stosuje się zasady Dobrej Praktyki Higienicznej, w zakładach produkcyjnych w większości wprowadzono i stosuje się zasady systemu HACCP, a w pozostałych grupach obiektów uproszczone procedury na zasadach systemu HACCP.

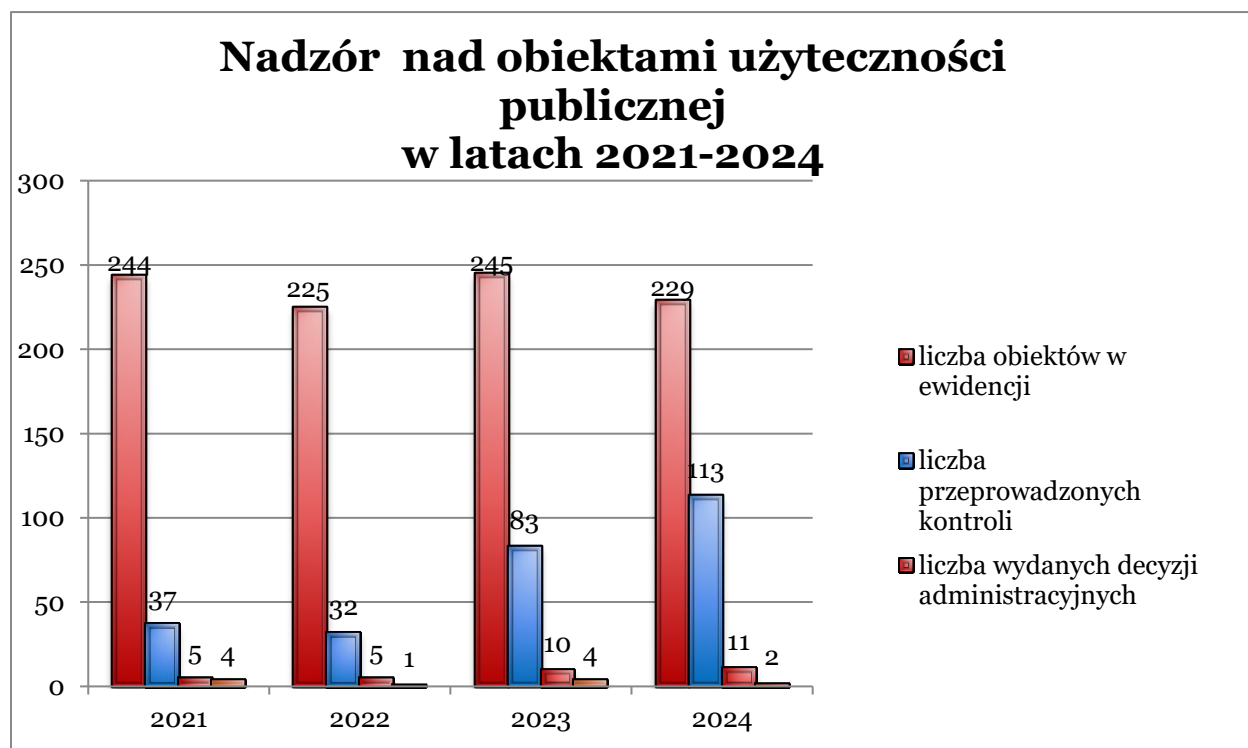
4. Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska/ Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej

Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska sprawowała nadzór nad przestrzeganiem wymagań higieniczno-zdrowotnych w obiektach użyteczności publicznej oraz nad jakością sanitarną wody do spożycia przez ludzi, ciepłej wody użytkowej i wody na pływalniach.

Na terenie miasta Świętochłowice nadzorem objęto 229 obiektów użyteczności publicznej. Są to m.in.: podmioty lecznicze, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej, gabinety tatuażu, zakłady w których świadczone są więcej niż jedna z ww. usług, ustępy publiczne i ogólnodostępne, pływalnie kryte i odkryte, domy pomocy społecznej, obiekty hotelarskie, sportowe, kulturalne, targowisko, apteki, stacje paliw, cmentarze, domy przedpogrzebowe i zakłady pogrzebowe, przystanek kolejowy, tereny rekreacyjne.

W 2024 roku skontrolowano 98 obiektów użyteczności publicznej:

- ✓ przeprowadzono **113** kontroli,
- ✓ wydano **11** decyzji administracyjnych, w tym 9 decyzji nakazujących i 2 decyzje umarzające,
- ✓ nałożono **2** mandaty karne na łączną kwotę **350** zł.

Rysunek 4 Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej w latach 2021-2024

4.1. Podmioty lecznicze

Na nadzorowanym terenie znajduje się 29 obiektów, z których skontrolowano 17.

W wyniku kontroli stwierdzono przekroczenia wartości parametrycznych dla liczby bakterii *Legionella* sp. w **Szpitalu Powiatowym przy ul. Chorzowskiej 36 w Świętochłowicach**. W związku z powyższym, w dniu 05.06.2024 r. wydano decyzję administracyjną nakazującą doprowadzenie do stanu zgodnego z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07.12.2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294), która została wykonana. Ponadto, w związku z ponownym przekroczeniem wartości parametrycznych dla liczby bakterii *Legionella* sp. w pobranych próbkach wody, w dniu 05.12.2024 r. wydano decyzję administracyjną nakazującą wyłączenie z użytkowania urządzeń prysznicowych i perlatorów, bezzwłoczne podjęcie działań naprawczych oraz doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody do stanu zgodnego z wymaganiami, z terminem natychmiastowego wykonania. Obiekt oceniono jako zły pod względem higieniczno-sanitarnym, nie został unieruchomiony. Ten sam obiekt został również oceniony jako zły pod względem higieniczno-sanitarnym w 2023 r. Stwierdzono wykonanie obowiązków decyzji wydanej w 2023 r.

Ponadto, podczas kontroli przeprowadzonej w zakładzie opiekuńczo-leczniczym stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne, tj. brak zgodnego z wymaganiami miejsca przeznaczonego do mycia i dezynfekcji środka transportu wewnętrznego odpadów medycznych, w pomieszczeniu przeznaczonym do wstępnego magazynowania odpadów medycznych: uszkodzona z ubytkami podłoga, zawilgocony miejscowo sufit, zawilgocona i zmurszała oraz pęknięta w narożu ściana, brak higienicznych warunków do przechowywania brudnej bielizny, wózki przeznaczone do transportu wewnętrznego brudnej bielizny i odpadów o kodzie 18 01 04 bez zamkniętej przestrzeni ładunkowej. Ponadto, stwierdzono, że czysta bielizna w szafach na oddziałach przechowywana była niezgodnie z opracowaną procedurą. Wobec powyższego, wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Kontrole sprawdzające wykazały wykonanie obowiązków decyzji.

4.2. Ustępy publiczne i ogólnodostępne

Na nadzorowanym terenie znajdują się 2 ustępy publiczne, których dysponentem jest gmina Świętochłowice. W dalszym ciągu zawieszona jest działalność ustępu publicznego zlokalizowanego przy Placu Słowiańskim. W 2024 roku nie skontrolowano ustępów publicznych na terenie Świętochłowic.

Ponadto, w ewidencji ujęto 1 ustęp ogólnodostępny zlokalizowany w centrum handlowym. Podczas przeprowadzonej kontroli stwierdzono, iż ustęp wyposażony był w bieżącą zimną i ciepłą wodę, sprawne urządzenia sanitarne oraz w środki czystości, higieny i preparaty dezynfekcyjne.

Uwzględniając stan higieniczno-sanitarny i techniczny skontrolowanego obiektu, ceniono go jako zadowalający.

4.3. Pływalnie kryte i odkryte

W tej grupie obiektów ujęto 2 pływalnie kryte i 1 pływalnię odkrytą, których dysponentem jest gmina Świętochłowice. W 2024 roku skontrolowano 1 pływalnię krytą. W przebiegu kontroli stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne, tj. uszkodzoną i odchodzącą od powierzchni

wykładzinę podłogową PCV oraz ubytki tynku i zmurszałą farbę na ścianie w korytarzu komunikacyjnym prowadzącym do szatni. W związku z powyższym, wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Obowiązki decyzji zostały wykonane terminowo, co potwierdziła przeprowadzona kontrola sprawdzająca.

Uwzględniając zarówno stan higieniczno-sanitarny i techniczny, skontrolowany obiekt oceniono jako zadowalający.

W okresie sprawozdawczym skontrolowano czynne sezonowo Kąpielisko „Skalka” z dwoma nieckami basenowymi. W przebiegu kontroli stwierdzono, że obiekt dysponuje przebieralniami wolnostojącymi, szafkami na odzież klientów, pomieszczeniem dla ratowników, pomieszczeniem dla matki z dzieckiem oraz toaletami. Toalety zaopatrzone były w środki higieny, tj. mydło płynne w dozownikach ściennych, podajniki na ręczniki papierowe, papier toaletowy oraz pojemniki na odpady komunalne z wkładem foliowym. Utrzymaniem bieżącej czystości obiektu zajmują się pracownicy OSiR „Skalka”.

W 2024 r. z niecki basenu ekologicznego oraz systemu cyrkulacji na pływalni sezonowej Ośrodka Sportu i Rekreacji „Skalka” przy al. Parkowej 15 w Świętochłowicach, w ramach sprawowania bieżącego nadzoru nad jakością wody na pływalniach, pobrano próbki wody do badań mikrobiologicznych. W pobranych próbkach wody stwierdzono obecność bakterii *Pseudomonas aeruginosa* oraz *Escherichia coli*. W związku z powyższym, wydano decyzję administracyjną nakazującą w terminie natychmiastowym wyłączenie z użytkowania basenu ekologicznego na pływalni sezonowej OSiR „Skalka” do czasu doprowadzenia parametrów mikrobiologicznych wody w niecce basenowej do stanu zgodnego z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. *w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach* (t.j.: Dz. U. z 2022 r., poz. 1230). Podczas kontroli sprawdzającej stwierdzono wyłączenie z użytkowania basenu ekologicznego. Zarządca obiektu przesłał sprawozdanie z badań próbek wody potwierdzające skuteczność przeprowadzonych działań naprawczych. W związku z powyższym, ponownie udostępniono pływalnię dla osób kąpiących się.

4.4. Domy pomocy społecznej i inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

W tej grupie wykazano 2 całodobowe obiekty oraz 5 obiektów dziennego pobytu. W 2024 roku skontrolowano 2 domy pomocy społecznej.

W **Domu Pomocy Społecznej przy ul. Kubiny 11 w Świętochłowicach**, podczas przeprowadzonej kontroli sanitarnej, stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne, tj. uszkodzone siedziska dwóch urządzeń do ćwiczeń w sali rehabilitacji ruchowej, uszkodzone, napęczniełe i z odchodzącą okleiną drzwi toalety zlokalizowanej przy pokoju nr 17 na II oddziale oraz przy pokoju nr 9 na III oddziale. W związku z powyższym, w dniu 12.12.2024 r. wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości w terminie do dnia 30.04.2025 r. Ponadto, podczas ww. kontroli stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higieniczne, tj. brudne i zakurzone wyposażenie obiektu: półki w szafach przeznaczonych do przechowywania czystej bielizny pościelowej zlokalizowanych na korytarzach komunikacyjnych I i II oddziału, półkę wiszącą nad stołem w pokoju nr 15 na II oddziale, szafkę podręczną w pokoju nr 16 na II oddziale oraz regał służący do podręcznego przechowywania czystej bielizny w suszarni. Za powyższe nieprawidłowości nałożono mandat karny w wysokości 200 zł oraz wydano zalecenia doraźne dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości z terminem natychmiastowego wykonania. Przeprowadzona kontrola sanitarna potwierdziła wykonanie ww. zaleceń doraźnych oraz poprawę bieżącego stanu sanitarnego. Wobec powyższego, obiekt został oceniony jako zły pod względem technicznym, nie został unieruchomiony.

Miejski Dom Pomocy Społecznej „Złota Jesień” przy ul. Imieli 12 w Świętochłowicach, który w ubiegłym roku oceniono jako zły pod względem technicznym, terminowo wykonał obowiązki określone w decyzji. Wobec powyższego, obiekt oceniono jako zadawalający.

W roku sprawozdawczym w ramach kontroli jakości ciepłej wody użytkowej w tej grupie obiektów skontrolowano 1 dom pomocy społecznej oraz 1 specjalistyczny ośrodek wsparcia, pobrano łącznie 9 próbek wody do badań laboratoryjnych w zakresie obecności bakterii *Legionella* sp. Nie stwierdzono przekroczenia badanych parametrów mikrobiologicznych.

4.5. Obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

4.5.1. Pensjonaty

W ewidencji ujęto jeden pensjonat, usytuowany w centrum Świętochłowic. W roku sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli sanitarnej w ww. obiekcie. Zgodnie z pismem Strony obiekt jest nieczynny do odwołania, funkcjonuje jedynie część restauracyjna.

4.5.2. Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

W ewidencji wykazano 3 obiekty zróżnicowane pod względem wyposażenia i standardu świadczonych usług. 2 dysponują zaledwie kilkoma miejscami noclegowymi, trzeci prowadzi działalność w wielokondygnacyjnym budynku, oferując kilkadziesiąt miejsc noclegowych. W 2024 roku skontrolowano wszystkie obiekty.

W skontrolowanych obiektach noclegowych zapewniono prawidłowe postępowanie z bielizną czystą i brudną. Bieżącym utrzymaniem czystości zajmuje się personel obiektów, zapewniono preparaty czystościowo-dezynfekcyjne, w widocznych miejscach umieszczono oznakowania słowno-graficzne informujące o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych.

W ramach kontroli jakości ciepłej wody użytkowej skontrolowano 1 obiekt, w którym pobrano 3 próbki wody do badań laboratoryjnych w zakresie obecności bakterii *Legionella* sp. Na podstawie wyników z badań laboratoryjnych, nie stwierdzono przekroczeń skontrolowanych parametrów mikrobiologicznych.

1 skontrolowany obiekt noclegowy oceniono jako dobry, a 2 jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.6. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, zakłady odnowy biologicznej, tatuażu i solaria, oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z ww. usług

4.6.1. Zakłady fryzjerskie

W ewidencji ujęto 32 obiekty, z których skontrolowano 14.

W trakcie kontroli sanitarnej przeprowadzonej w jednym zakładzie fryzjerskim stwierdzono brak preparatu do dezynfekcji narzędzi w głębokim zanurzeniu. Za powyższą nieprawidłowość na właścicielkę zakładu nałożono mandat karny w wysokości 150 zł i wydano

zalecenia doraźne z terminem natychmiastowego wykonania. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie wydanych zaleceń oraz poprawę stanu sanitarnego.

Pozostałe skontrolowane obiekty wyposażone były w preparaty do dezynfekcji narzędzi, powierzchni oraz rąk. Ponadto, w zakładach fryzjerskich świadczących usługi barberskie, stosowano narzędzia jednorazowego użytku (żyłetki), które traktowano jako odpady niebezpieczne. Odpady te odbierane były do unieszkodliwienia, w ramach zawartych umów, przez specjalistyczne firmy.

1 skontrolowany obiekt został oceniony jako dobry, pozostałe jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym oraz technicznym.

4.6.2. Zakłady kosmetyczne

W ewidencji ujęto 22 zakłady, z których skontrolowano 10.

W trakcie kontroli w jednym zakładzie kosmetycznym stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higieniczne, tj. w opracowanej procedurze zapewniającej ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi u ludzi nie uwzględniono zasad przeprowadzania procesu sterylizacji narzędzi wielorazowego użytku, które stosowane są podczas wykonywania czynności, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich. W obiekcie nie była prowadzona kontrola skuteczności procesu sterylizacji narzędzi wielorazowego użytku, uwzględniająca parametry fizyczne, chemiczne i biologiczne, nie była prowadzona dokumentacja przebiegu procesu sterylizacji. Ponadto, część pakietów sterylnych nie posiadała wskaźników chemicznych oraz nie była oznakowana datą przeprowadzenia sterylizacji i ważności wyrobu sterylnego. W związku z ww. nieprawidłowościami wydano zalecenia doraźne. Kontrola sprawdzająca potwierdziła wykonanie wydanych zaleceń doraźnych.

Ponadto, w innym zakładzie kosmetycznym stwierdzono brak opracowanej procedury zapewniającej ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi u ludzi. Strona w ciągu 7 dni roboczych od podpisania protokołu poinformowała o usunięciu nieprawidłowości, co potwierdziła przeprowadzona kontrola sprawdzająca.

W 2024 r. przeprowadzono kontrolę sprawdzającą w Zakładzie kosmetycznym przy ul. Wojska Polskiego 39A/16 w Świętochłowicach, który w 2023 r. został oceniony jako zły pod względem higieniczno-sanitarnym. Podczas ww. kontroli stwierdzono wykonanie wydanych zaleceń doraźnych.

Skontrolowane obiekty wyposażone były w preparaty do dezynfekcji narzędzi, powierzchni oraz rąk. Narzędzia wielorazowego użytku, stosowane podczas zabiegów, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich poddawane były procesowi sterylizacji. Narzędzia jednorazowego użytku, stosowane podczas zabiegów, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich traktowane były jako odpady niebezpieczne i odbierane do unieszkodliwienia przez specjalistyczne firmy. Obiekty posiadały opracowane procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi u ludzi.

Mając na uwadze powyższe, skontrolowane zakłady kosmetyczne oceniono jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.6.3. Zakłady tatuażu

W ewidencji wykazano 5 zakładów, z których skontrolowano 2.

W obiektach do wykonywania zabiegów stosowane są wyłącznie narzędzia i sprzęt jednorazowy, które po użyciu traktowane są jako odpady niebezpieczne i odbierane są do unieszkodliwienia przez specjalistyczne firmy. W obiektach wdrożono opracowane procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi.

Skontrolowane obiekty zostały ocenione jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.6.4. Zakłady odnowy biologicznej

W ewidencji ujęto 7 obiektów, z których skontrolowano 5. Są to m.in. solaria, siłownie, sale fitness i gabinety masażu.

W studiu jogi, podczas przeprowadzonej kontroli, stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne, tj. w toalecie dla personelu przy oknie sufit z ubytkami tynku z czarnymi i szarymi nalotami oraz brudne ściany i sufit, brudne ściany w przedsionku toalety dla personelu, uszkodzone ściany z ubytkami tynku w sali ćwiczeń, w przedsionku toalety dla personelu znajdował się regał z półkami z niezmywalną powierzchnią, na których przechowywane były środki czystościowo-dezynfekcyjne, środki higieniczne, kubki, talerze, sztucce oraz apteczka I pomocy przedlekarskiej, umywalka w przedsionku do toalety dla personelu wykorzystywana była do mycia rąk po skorzystaniu z toalety, do poboru wody do sprzątania (bateria z krótką wylewką) oraz do mycia naczyń i sztucców po posiłku. W związku z powyższym, wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie ww. nieprawidłowości. Obowiązki decyzji zostały wykonane terminowo, co potwierdziła przeprowadzona kontrola sprawdzająca.

We wszystkich skontrolowanych solariach w widocznych miejscach umieszczono informacje o zakazie udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18 roku życia oraz o ryzyku związanym z korzystaniem z solarium zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 18 stycznia 2018 r. *w sprawie umieszczania informacji o zakazie udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18. roku życia oraz treści informacji o ryzyku związanym z korzystaniem z solarium* (Dz. U. z 2018 r. poz. 275).

Skontrolowane obiekty oceniono jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.6.5. Inne zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z ww. usług

W ewidencji ujęto 9 zakładów. W 2024 r. skontrolowano 5 obiektów.

Kontrola sanitarna przeprowadzona w zakładzie kosmetycznym z solarium wykazała nieprawidłowości sanitarno-techniczne, tj. w toalecie dla klientów i personelu stwierdzono brak dostępu do bieżącej ciepłej wody. Ponadto, podczas ww. kontroli stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higieniczne, tj. w opracowanej „Procedurze dezynfekcji w solarium i gabinecie przedłużania i zagęszczania rzęs” nie uwzględniono zasad przeprowadzenia dezynfekcji skóry i błon śluzowych oraz dekontaminacji pomieszczeń i urządzeń w trakcie wykonywania usług kosmetycznych. W związku z powyższym, wydano zalecenia doraźne nakazujące usunięcie ww. nieprawidłowości. Strona pismem poinformowała o usunięciu stwierdzonych nieprawidłowości sanitarno-technicznych i sanitarno-higienicznych oraz wnioskuje o przeprowadzenie kontroli sprawdzającej, która potwierdziła usunięcie nieprawidłowości. W związku z powyższym, wydano decyzję administracyjną umarzającą wszczęte z urzędu postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji nakazującej wykonanie obowiązku.

W zakładzie fryzjersko-kosmetycznym, podczas przeprowadzonej kontroli sanitarnej stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higieniczne, tj. brak opracowanej procedury zapewniającej ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi u ludzi, sterylizacja narzędzi wielorazowego użytku, stosowanych podczas świadczenia usług nie była przeprowadzana przez podmiot uprawniony do świadczenia usług sterylizacyjnych, brak dokumentacji potwierdzającej przeprowadzanie procesu sterylizacji ww. narzędzi. W związku z powyższym, wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała niewykonanie obowiązku określonego w ww. decyzji, wobec powyższego wydano upomnienie wzywające do niezwłocznego wykonania obowiązku decyzji. Podczas kolejnej kontroli sprawdzającej stwierdzono ponowne niewykonanie obowiązku określonego w ww. decyzji. W związku z powyższym, w ramach postępowania egzekucyjnego, wydano tytuł wykonawczy oraz I postanowienie o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia w wysokości 400 zł. Kontrola sprawdzająca potwierdziła wykonanie obowiązku określonego w ww. decyzji.

Skontrolowane zakłady wyposażone były w preparaty do dezynfekcji narzędzi, powierzchni oraz rąk. W obiektach do wykonywania usług stosowane są narzędzia i sprzęt jednorazowego oraz wielorazowego użytku.

Skontrolowane obiekty oceniono jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.7. Tereny rekreacyjne

W ewidencji ujęto 57 obiektów. Skontrolowano 26, tj. teren rekreacyjny przy Ośrodku Sportu i Rekreacji „Skalka” oraz place zabaw i piaskownice, których dysponentami są przedsiębiorstwa i spółdzielnie mieszkaniowe.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 25 placów zabaw i piaskownic. Przeprowadzone kontrole wykazały, że we wszystkich skontrolowanych piaskownicach, piasek został wymieniony przed sezonem. Wymiana piasku poprzedzona była wyczyszczeniem i zdezynfekowaniem piaskownic. Place zabaw wyposażone były w pojemniki na odpady komunalne i ławki oraz w regulaminy określające zasady korzystania z obiektów. Utrzymanie bieżącej czystości zarządcy zlecali firmom zewnętrznym.

Skontrolowane obiekty oceniono jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym

4.8. Cmentarze

W ewidencji ujęto 8 cmentarzy, z których skontrolowano 3. Cmentarze usytuowane były na utwardzonym i ogrodzonym terenie, wyposażone w punkty wodne zaopatrzone w zimną wodę oraz kontenery przeznaczone do gromadzenia odpadów komunalnych

W oparciu o wyniki przeprowadzonej kontroli oceniono je jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.9. Domy przedpogrzebowe

Na nadzorowanym terenie znajdują się 4 domy przedpogrzebowe świadczące usługi w zakresie przechowywania i przygotowywania zwłok do pochówku oraz ich transportu. Dwa obiekty posiadają prosektoria, trzy wyposażone są w chłodnie do przechowywania zwłok, wszystkie dysponują środkami transportu do przewozu zwłok. W roku sprawozdawczym skontrolowano 1 obiekt wyposażony w prosektorium. W oparciu o wyniki przeprowadzonej kontroli dom przedpogrzebowy oceniono jako zadowalający pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.10. Inne

W ewidencji ujęto 39 obiektów. Są to m.in. apteki, obiekty sportowe, obiekty kulturalne, stacje paliw, sklepy z odzieżą używaną, przystanki autobusowe, przystanek kolejowy, zakłady pogrzebowe oraz inne. W roku sprawozdawczym skontrolowano 11 obiektów.

4.10.1. Apteki

W ewidencji ujęto 11 obiektów, z których skontrolowano 3.

Obiekty dysponują salą ekspedycyjną, służą z recepturą, zmywalnią, magazynami leków, suplementów diety i środków opatrunkowych, komorą przyjęć, szatnią dla pracowników, pomieszczeniem socjalnym, toaletą oraz pomieszczeniem gospodarczym lub punktem poboru wody do sprzątania. Skontrolowane apteki wyposażone były w preparaty do dezynfekcji rąk i powierzchni oraz informacje słowno-graficzne o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych.

Stan higieniczno-sanitarny i techniczny skontrolowanych obiektów oceniono jako zadowalający.

4.10.2. Obiekty sportowe

Na nadzorowanym terenie znajdują się 3 obiekty sportowe. Są to: kompleksy i kluby sportowe, sala sportowa oraz boisko. W roku sprawozdawczym skontrolowano 1 obiekt. W trakcie kontroli stwierdzono widoczne ślady po zalaniu na płytach sufitowych w węzłach sanitarnych przy szatniach nr 1, 3, 4, widoczne ślady korozji na grzejniku centralnego ogrzewania w węźle sanitarnym w szatni nr 3, uszkodzoną powierzchnię stołu do masażu w szatni nr 4 oraz uszkodzone z pęknięciami siedziska na zadaszonej trybunie przy boisku trawiastym. W związku z powyższym, wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie ww. nieprawidłowości. Kontrola sprawdzająca wykazała częściowe wykonanie obowiązków decyzji. W terminie 7 dni roboczych od dnia podpisania protokołu, Strona pismem poinformowała o całkowitym usunięciu nieprawidłowości oraz wnioskuje o przeprowadzenie kontroli sprawdzającej, która potwierdziła wykonanie obowiązków decyzji.

Obiekt oceniono jako zadowalający pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.10.3. Przystanki kolejowe

W ewidencji ujęto 1 obiekt, który skontrolowano w roku sprawozdawczym. Obiekt wyposażony był w ławki, kosze wyłożone workami foliowymi do gromadzenia odpadów komunalnych oraz informacje o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych. Utrzymanie bieżącej czystości obiektu zlecone było firmie zewnętrznej.

Obiekt oceniono jako zadawalający pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.10.4. Przystanki autobusowe

W ewidencji ujęto 2 przystanki usytuowane w centrum Świętochłowic, które w roku sprawozdawczym nie zostały skontrolowane.

4.10.5. Pozostałe obiekty

W ewidencji ujęto 22 obiekty. Skontrolowano 6 obiektów m.in. stacje paliw, hale targowe, hurtownię farmaceutyczną oraz 1 obiekt kulturalny. Wszystkie skontrolowane stacje paliw wyposażone były w toalety dla klientów. Toalety zaopatrzone były w środki higieny, tj. mydło płynne w dozownikach ściennych, podajniki na ręczniki papierowe, papier toaletowy oraz pojemniki na odpady komunalne z wkładem foliowym. Utrzymaniem bieżącej czystości zajmują się pracownicy obsługujący stacje.

Wszystkie obiekty oceniono jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.11. Nadzór nad postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi

W ramach postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi, w roku sprawozdawczym wydano 4 decyzje administracyjne, w tym:

- 2 decyzje administracyjne zezwalające na przeprowadzenie ekshumacji zwłok lub szczątków ludzkich;
- 1 decyzję umarzającą wszczęte, na wniosek Strony postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji zezwalającej na przeprowadzenie ekshumacji urny z prochami;
- 1 decyzję administracyjną zezwalającą na wywóz urny z prochami ze Świętochłowic poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

Przeprowadzono 3 kontrole sanitarne w związku z wydaniem decyzji zezwalających, w tym 2 dot. przeprowadzenia ekshumacji oraz 1 dot. wywozu urny z prochami poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

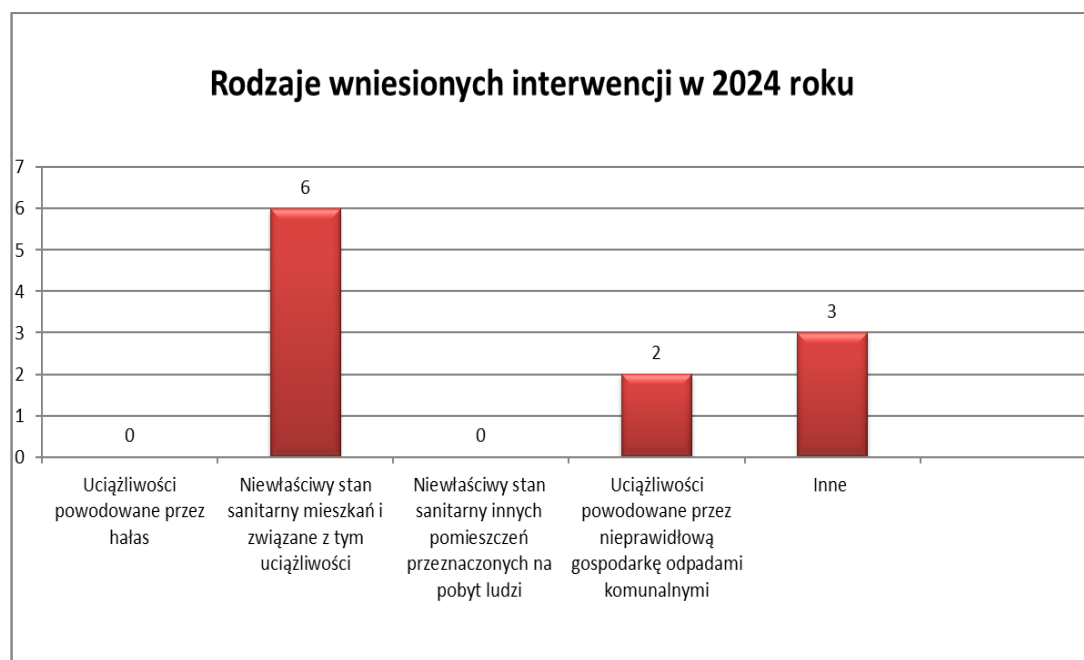
Ponadto, w roku 2024 wydano 11 postanowień opiniujących sprowadzenia zwłok lub szczątków ludzkich z zagranicy do Świętochłowic.

4.12. Interwencje

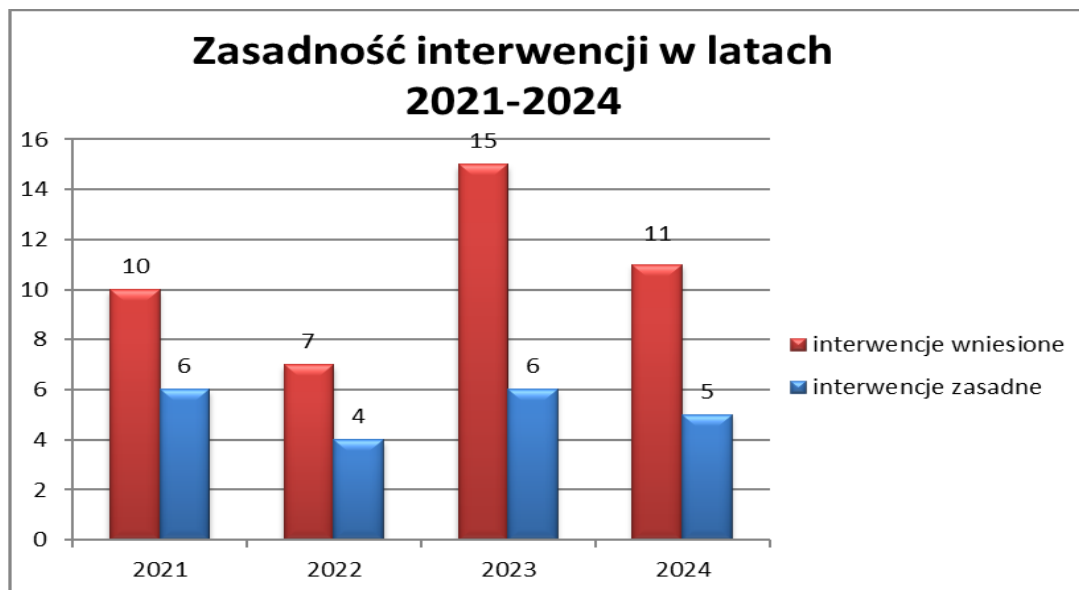
W 2024 roku do tut. Stacji wpłynęło 11 interwencji, z których 5 było częściowo bądź całkowicie zasadnych. Jedną interwencję dot. zawilgocenia nieruchomości, w tym lokalu mieszkalnego, przy ul. Górniczej 4, po wstępnym rozpoznaniu, przekazano do dalszego rozpatrzenia zgodnie z kompetencjami Powiatowemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego w Chorzowie.

Najczęściej w trakcie przeprowadzanych kontroli sanitarnych, potwierdzano zasadność interwencji dotyczących niewłaściwego stanu sanitarnego lokali mieszkalnych i związanych z tym uciążliwości powodowanych przez ich najemców/użytkowników. Zarządcy nieruchomości podejmowali stosowne działania zmierzające do poprawy stanu sanitarnego zajmowanych lokali mieszkalnych. Ponadto, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie podejmował współpracę z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Świętochłowicach.

W wyniku rozpatrywanych interwencji w zakresie zalegania odpadów komunalnych i wielkogabarytowych na terenach nieruchomości, stwierdzano, że odpady były systematycznie usuwane i odbierane przez specjalistyczne firmy. Zapewnione były pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów, które w trakcie przeprowadzanych kontroli nie były przepełnione, natomiast tereny nieruchomości były uporządkowane i utrzymane w czystości.

Rysunek 5 Rodzaje wniesionych interwencji w 2024 roku

Rysunek 6 Zasadność interwencji w latach 2021-2024 roku

W roku sprawozdawczym do tut. Stacji wpłynęła interwencja dot. zanieczyszczenia odchodami placu zabaw przy ul. Chorzowskiej, będącego w zasobach gminy Świętochłowice. Skontrolowany plac zabaw w Świętochłowicach w dniu kontroli był czasowo wyłączony z użytkowania i zabezpieczony taśmą przez Straż Miejską. Zgodnie z uzyskaną w przebiegu kontroli informacją, na placu zabaw urządzenia zabawowe były zanieczyszczone odchodami oraz zostały zniszczone kosze przeznaczone do gromadzenia odpadów komunalnych. Teren placu zabaw wraz z urządzeniami zabawowymi został wyczyszczony i poddany dezynfekcji.

Ponadto, w roku sprawozdawczym do tut. Stacji wpłynęły kilkakrotne interwencje dot. odsłoniętych ludzkich kości na terenie cmentarza przy ul. Cmentarnej, gdzie prowadzone były prace ziemne związane z budową nowego muru oporowego. W trakcie przeprowadzonych kontroli sanitarnych nie stwierdzono odsłoniętych szczątków ludzkich. Niezależnie od powyższego, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie zobowiązał zarządcę cmentarza do systematycznej lustracji terenu cmentarza, podczas przeprowadzanych prac budowlanych i do natychmiastowego podjęcia stosownych działań w przypadku wydobycia kości, tj. niezwłocznego przeniesienia ich do ossarium znajdującego się na terenie cmentarza.

W trakcie rozpatrywania interwencji podejmowano współpracę z właścicielami/zarządcami budynków i nieruchomości, władzami samorządowymi, Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz innymi komórkami organizacyjnymi w tut. Stacji.

4.13. Akcje i współpraca akcyjna z innymi komórkami psse/jednostkami/organami

W 2024 r. Sekcja NS-HK nie podejmowała działań akcyjnych.

4.14. Ocena jakości sanitarnej wody

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie prowadzi stały nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, ciepłej wody użytkowej oraz wody na pływalniach.

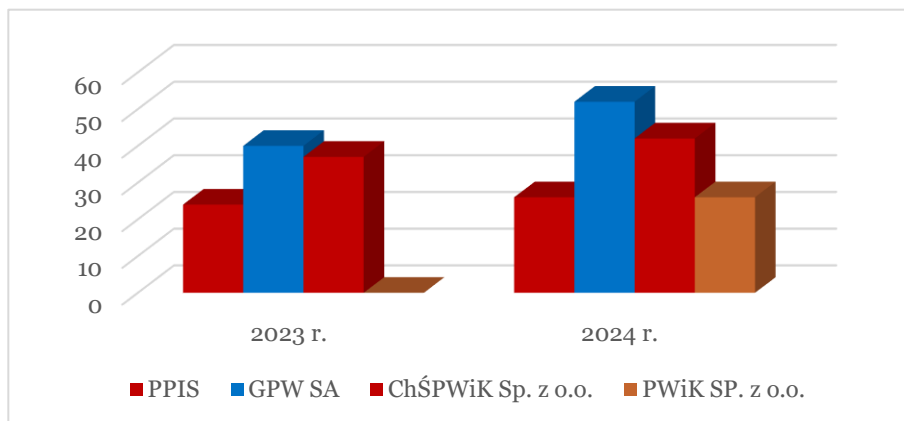
4.14.1. Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi

Zbiorowe zaopatrzenie mieszkańców w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi należy do zadań własnych gminy i jest realizowane przez Chorzowsko-Świętochłowickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. oraz Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Rudzie Śląskiej. Ze względu na brak ujęć własnych na terenie Świętochłowic, miasto zaopatrywane jest w wodę w ramach wodociągu grupowego, stanowiącego własność Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów Spółka Akcyjna w Katowicach, z ujęć zlokalizowanych poza nadzorowanym terenem - w Miasteczku Śląskim, Świerklańcu, Kobiernicach, Czańcu i Goczałkowicach. Ze względu na „końcówkowy” układ sieci wodociągowej, charakteryzujący się ciągłym mieszanieniem wody z różnych ujęć, konieczne jest prowadzenie stałego nadzoru nad jakością wody.

W oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) regularnie pobierano próbki wody ze studzienek wodomierzowych, z przyłączy wodociągowych oraz z instalacji wewnętrznych w budynkach, w celu sprawdzenia jej jakości na każdym etapie dystrybucji.

W 2024 r. pobrano **146 próbek** wody, w tym:

- ✓ w ramach bieżącego nadzoru przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie - **26 próbek**;
- ✓ w ramach wewnętrznej kontroli realizowanej przez:
 - Chorzowsko-Świętochłowickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. - **42 próbki**;
 - Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów SA – **52 próbki**;
 - Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Rudzie Śląskiej – **26 próbek**.

Rysunek 7 Liczba próbek wody pobranych w latach 2023-2024

W ramach sprawowania bieżącego nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, na podstawie sprawozdań z badań laboratoryjnych nie stwierdzono przekroczeń badanych parametrów wody.

W 2024 r. nie odnotowano interwencji dotyczących pogorszonej jakości wody przeznaczonej do spożycia w terenie miasta Świętochłowice.

Mając na uwadze powyższe, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie stwierdził, że **woda spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) i była przydatna do spożycia.**

4.14.2. Ciepła woda użytkowa

W oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie sprawuje nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej m.in. w przedsiębiorstwach podmiotów wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne oraz w budynkach zamieszkania zbiorowego.

Pobrano łącznie **30 próbek** ciepłej wody w kierunku obecności bakterii Legionella sp.:

- ✓ podmioty lecznicze **18**;
- ✓ dom pomocy społecznej **6**;
- ✓ obiekt hotelarski **3**;
- ✓ inne obiekty **3**.

W **4 próbkach** stwierdzono przekroczenia wartości parametrycznej dla liczby bakterii Legionella sp., wydano łącznie **2** decyzje administracyjne.

Szpital Powiatowy przy ul. Chorzowskiej 36

W 2024 r. przeprowadzono 2 kontrole w zakresie poboru próbek ciepłej wody do badań laboratoryjnych w kierunku obecności bakterii Legionella sp. W wyniku ww. kontroli dwukrotnie stwierdzono przekroczenia wartości parametrycznych dla liczby bakterii Legionella sp. i wydano 2 decyzje z natychmiastowym terminem wykonania.

W drugim kwartale 2024 r. stwierdzono bardzo wysokie skażenie bakterią Legionella sp. instalacji ciepłej wody na oddziale neonatologii. Wydano decyzję nakazującą wyłączenie z użytkowania urządzeń prysznicowych i perlatorów na oddziale neonatologii na 2 piętrze, do czasu doprowadzenia parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody do stanu zgodnego z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294), bezzwłoczne podjęcie działań naprawczych mających na celu redukcję liczby bakterii Legionella sp. oraz doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody do stanu zgodnego z wymaganiami ww. rozporządzenia. Decyzja została wykonana.

W IV kwartale 2024 r. w trzech z czterech pobranych w Szpitalu próbek wody stwierdzono przekroczenie wartości parametrycznych dla liczby bakterii Legionella sp. W związku z powyższym w dniu 06.12.2024 r. wydano decyzję administracyjną nakazującą:

1. wyłączyć z użytkowania urządzenia prysznicowe i perlatory na oddziale neonatologii na 2 piętrze, do czasu doprowadzenia parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody w zakresie

obecności bakterii *Legionella* sp. w 1000 ml, do stanu zgodnego z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294);

2. bezzwłocznie podjąć działania naprawcze mające na celu redukcję liczby bakterii *Legionella* sp., włącznie z czyszczeniem i dezynfekcją instalacji ciepłej wody w Szpitalu;
3. doprowadzić parametry mikrobiologiczne ciepłej wody w Szpitalu w zakresie obecności bakterii *Legionella* sp. do stanu zgodnego z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294):
 - a) na oddziale neonatologii na 2 piętrze,
 - b) w pracowni badań górnego i dolnego odcinka przewodu pokarmowego na 4 piętrze,
 - c) na oddziale neurologii na 1 piętrze.

Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie pkt 1 i 2 decyzji. W dniu 23.12.2024 r. zostały pobrane próbki wody do badań laboratoryjnych w celu sprawdzenia wykonania pkt 3 przedmiotowej decyzji.

4.14.3. Woda na pływalniach

Realizując zapisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. *w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach* (t.j.: Dz. U. z 2022 r. poz. 1230), Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie prowadzi nadzór nad 2 pływalniami całorocznymi oraz 1 pływalnią sezonową. W 2024 r. w ramach nadzoru pobrano **14 próbek** wody z niecek basenowych, systemów cyrkulacji oraz natrysków na pływalniach z czego w 7 stwierdzono przekroczenia badanych parametrów.

Na pływalni sezonowej **Ośrodka Sportu i Rekreacji „Skalka” przy al. Parkowej 12**, na podstawie sprawozdań z badań próbek wody pobranych w ramach sprawowania bieżącego nadzoru nad jakością wody na pływalniach, stwierdzono obecność bakterii *Escherichia coli* oraz *Pseudomonas aeruginosa* w niecce basenu ekologicznego oraz systemie cyrkulacji. W związku z powyższym, w dniu 24.07.2024 r. wydano decyzję administracyjną nakazującą, w terminie natychmiastowym, wyłączenie z użytkowania basenu ekologicznego na pływalni sezonowej OSiR „Skalka” do czasu doprowadzenia parametrów mikrobiologicznych wody w niecce basenowej do stanu zgodnego z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. *w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach* (t.j.: Dz. U. z 2022 r., poz. 1230). Podczas kontroli sprawdzającej w dniu 25.07.2024 r. stwierdzono wyłączenie z użytkowania basenu ekologicznego. W dniu 14.08.2024 r. zarządca obiektu przesłał sprawozdanie z badań próbek wody potwierdzające skuteczność przeprowadzonych działań naprawczych. W związku z powyższym, od dnia 14.08.2024 r. ponownie udostępniono pływalnię dla osób kąpiących się.

W roku sprawozdawczym, z powodu prac modernizacyjnych, brodzik z wodą uzdatnianą chemicznie nie został udostępniony dla klientów.

W ramach kontroli wewnętrznej, zgodnie z zatwierdzonymi przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie harmonogramami, zarządcy pobrali łącznie **135 próbek** wody na pływalniach, z czego w **26** stwierdzono przekroczenia badanych parametrów. Najczęściej odnotowywano przekroczenia na pływalniach Ośrodka Sportu i Rekreacji „Skalka”. Na pływalni przy ul. Zubrzyckiego, w próbkach wody pobranych z niecki basenowej wyposażonej w urządzenia wytwarzające aerozol wodno-powietrzny oraz z systemu cyrkulacji stwierdzono dwukrotnie przekroczenie wartości parametrycznej ogólnej liczby

mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$. Zarządca niezwłocznie wyłączył z użytkowania nieckę, przeprowadził chlorowanie szokowe, woda w niecce została wymieniona. Po uzyskaniu prawidłowych wyników z badań laboratoryjnych, niecka została udostępniona dla osób kąpiących się. Najczęściej odnotowywanymi przekroczeniami fizykochemicznymi były przekroczenia wartości parametrycznych dla chloru związanego i wolnego oraz chloroformu. Na pływalni odkrytej przy al. Parkowej 12, w niecce basenu ekologicznego, stwierdzano obecność bakterii *Escherichia coli* i *Pseudomonas aeruginosa*. Każdorazowo po stwierdzeniu przekroczeń badanych parametrów, zarządca niezwłocznie podejmował działania naprawcze mające na celu doprowadzenie parametrów wody na pływalni do stanu zgodnego z wymaganiami ww. rozporządzenia.

W roku sprawozdawczym wydano **4 zbiorcze roczne oceny** jakości wody:

- ✓ **2** oceny stwierdzające, że woda spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. *w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach* (tj.: Dz. U. z 2022 r. poz. 1230);
- ✓ **1** ocenę, że warunkowo spełniała wymagania;
- ✓ **1** ocenę, że woda nie spełniała wymagań ww. rozporządzenia.

5. Ocena warunków higieny pracy w zakładach pracy/Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami

5.1. Nadzór bieżący nad zakładami pracy

Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chorzowie w 2024r. obejmowała ewidencją 261 zakładach pracy (Tab.1), w których zatrudnionych jest ogółem 6282 pracowników (Tab. 2).

Zdecydowaną większość stanowią zakłady małe, zatrudniające do 50 pracowników.

Lata	2022	2023	2024
Liczba zakładów objętych nadzorem	249	254	261

Tabela 1 Liczba zakładów objętych nadzorem w latach 2022-2024

Lata	2022	2023	2024
Liczba pracowników zatrudnionych w nadzorowanych zakładach	6144	6436	6282

Tabela 2 Liczba pracowników zatrudnionych w nadzorowanych zakładach w latach 2022-2024

Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami nadzoruje warunki higieny pracy w zakładach o zróżnicowanym profilu produkcji oraz świadczonych usług, takich jak: przemysł metalowy, spożywczy, chemiczny, kosmetyczny, lekki, usługi budowlane, komunalne, transportowe, motoryzacyjne, a także zakłady lecznicze i opieki społecznej, sklepy wielkopowierzchniowe, obiekty użyteczności publicznej oraz jednostki służb mundurowych podległych MSWiA.

Działania kontrolne w zakładach pracy pozwalają na:

- ✓ ustalenie rodzaju czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy,
- ✓ ocenę narażenia zawodowego pracowników w oparciu o zidentyfikowane zagrożenia i wyniki przeprowadzonych badań i pomiarów środowiskowych,
- ✓ podnoszenie świadomości pracodawców i pracowników na temat zagrożeń związanych z wykonywaną pracą,
- ✓ współpracę i mobilizowanie pracodawców do podejmowania działań mających na celu zapobieganie chorobom zawodowym i innym schorzeniom spowodowanym warunkami pracy, w tym również działania administracyjne na rzecz ich wyeliminowania lub ograniczenia,
- ✓ nadzór nad spełnianiem przez pracodawców wymagań związanych z zatrudnianiem pracowników w narażeniu na szkodliwe dla zdrowia czynniki biologiczne oraz czynniki wykazujące działanie rakotwórcze, mutagenne lub reprotoksyczne,
- ✓ nadzór nad przestrzeganiem przez pracodawców przepisów dot. warunków higieny pracy w zakładach pracy, w tym zapewnienie właściwych pomieszczeń pracy i pomieszczeń higieniczno-sanitarnych oraz odpowiedniego wyposażenia do wykonywania tej pracy, w tym odzieży roboczej, ochronnej i środków ochrony indywidualnej,
- ✓ nadzór nad przestrzeganiem przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest,
- ✓ nadzór nad realizacją ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w zakładach pracy.

Sekcji Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami nadzoruje również przestrzeganie przepisów w zakresie:

- ✓ wprowadzania do obrotu substancji chemicznych w postaci własnej lub jako składników mieszanin, w tym stwarzających zagrożenie dla zdrowia człowieka oraz środowiska,
- ✓ obowiązków pracodawcy związanych ze stosowaniem w działalności zawodowej substancji chemicznych i ich mieszanin,
- ✓ wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz udostępniania na rynku i stosowania w działalności zawodowej produktów biobójczych,
- ✓ wprowadzania do obrotu i stosowania prekursorów narkotyków kat. 2 i 3,
- ✓ wprowadzania do obrotu detergentów,
- ✓ wytwarzania, wprowadzania do obrotu i udostępniania na rynku produktów kosmetycznych,
- ✓ zakazu wytwarzania oraz wprowadzania do obrotu na terytorium RP środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

W 2024 roku w nadzorowanych zakładach pracy przeprowadzono ogółem 90 kontroli (w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego, sprawdzające realizację wydanych wcześniej decyzji, a także kontrole tematyczne, interwencyjne). Skontrolowano 67 zakładów (Tab.3), w których łącznie zatrudnionych jest 2646 pracowników.

Lata	2022	2023	2024
Liczba zakładów skontrolowanych	60	59	67

Tabela 3 Liczba zakładów skontrolowanych w latach 2022-2024

Najczęściej stwierdzanymi podczas kontroli nieprawidłowościami były:

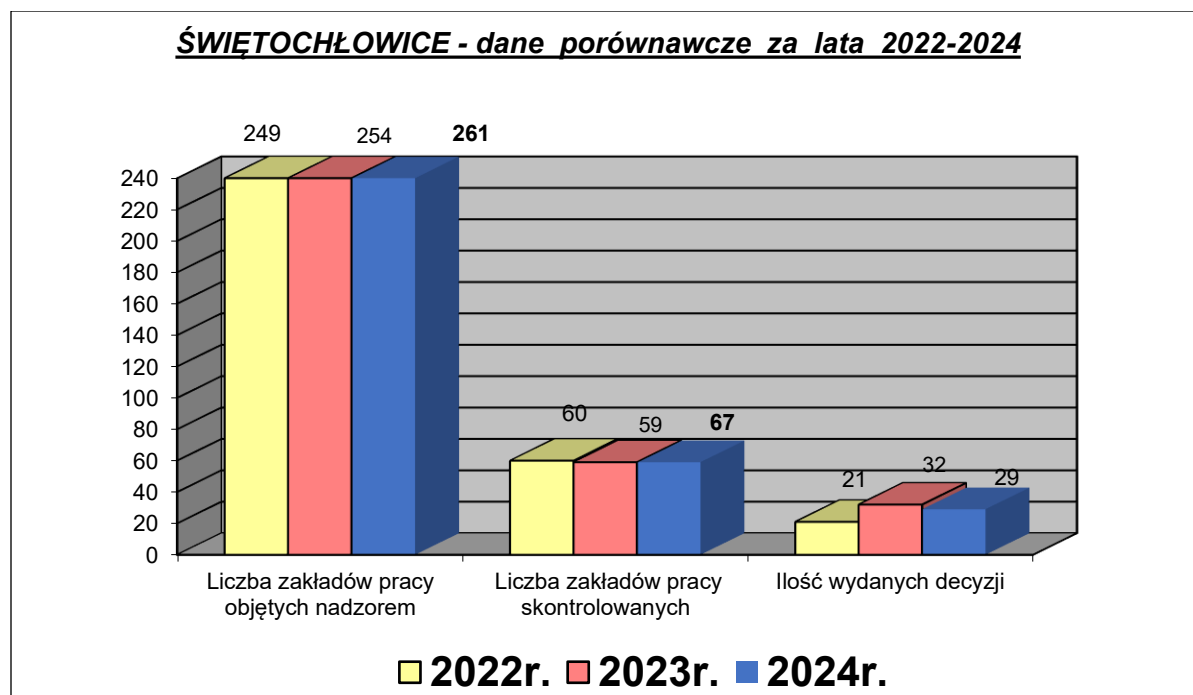
- ✓ zły stan techniczny i sanitarny pomieszczeń pracy oraz pomieszczeń higieniczno-sanitarnych lub niezgodne z obowiązującymi wymaganiami ich wyposażenie,
- ✓ brak zgodnej z wymaganiami oceny ryzyka zawodowego uwzględniającej wszystkie rodzaje zagrożeń związanych z wykonywaną pracą,
- ✓ brak aktualnych wyników badań i pomiarów stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- ✓ brak rejestru prac, rejestru pracowników narażonych na działanie czynnika o działaniu rakotwórczym,
- ✓ nieprawidłowości dotyczące stosowania w zakładach pracy substancji i mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie dotyczące m.in. nieaktualnych kart charakterystyki stosowanych mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie, brak oznakowania miejsca składowania mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie, brak instrukcji magazynowania substancji, mieszanin chemicznych.

W 2024r. w związku ze stwierdzonymi w trakcie kontroli nieprawidłowościami Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami prowadziła postępowania administracyjno-egzekucyjne. Zostało wydanych 29 decyzji administracyjnych (Tab. 4) zawierających 163 nakazy w zakresie:

- ✓ substancji i mieszanin chemicznych, w tym detergentów: 12 nakazów,
- ✓ kosmetyków : 6 nakazów,
- ✓ produktów biobójczych: 1 nakaz
- ✓ substancji i ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym: 4 nakazy,
- ✓ szkodliwych dla zdrowia czynników biologicznych występujących w środowisku pracy: 3 nakazy,
- ✓ badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy: 9 nakazów,
- ✓ oceny ryzyka zawodowego: 15 nakazów,
- ✓ właściwego stanu pomieszczeń higieniczno-sanitarnych: 77 nakazów,
- ✓ właściwego stanu pomieszczeń pracy i pomieszczeń magazynowych: 34 nakazy,
- ✓ odzieży roboczej oraz środków ochrony indywidualnej: 2 nakazy,

Lata	2022	2023	2024
Liczba wydanych decyzji	21	32	29

Tabela 4 Liczba decyzji wydanych w latach 2022-2024

Rysunek 8 Dane porównawcze za lata 2022-2024

Spośród 261 nadzorowanych zakładów pracy przekroczenia normatywów higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia występują w 11 zakładach. Przekroczenia NDS i NDN stwierdzone w 2024r. dotyczyły branż o następujących profilach produkcji:

- ✓ PKD 16: produkcja wyrobów z drewna - w 3 zakładach,
- ✓ PKD 24: produkcja blach ocynkowanych i powlekanych - w 1 zakładzie,
- ✓ PKD 25: produkcja odkuwek stalowych oraz elementów i opakowań z tworzyw sztucznych - w 1 zakładzie,
- ✓ PKD 29: produkcja części dla przemysłu motoryzacyjnego - w 1 zakładzie,
- ✓ PKD 38: zbieranie odpadów inne niż niebezpieczne - w 1 zakładzie,
- ✓ PKD 49: transport drogowy towarów oraz produkcja metalowych wyrobów gotowych, transport kolejowy - w 3 zakładach,
- ✓ PKD 81: prace sezonowe związane z utrzymaniem terenów zielonych - w 1 zakładzie.

W zakładach, w których stwierdzono największą liczbę przekroczeń NDS i NDN, rodzaj prowadzonej produkcji lub wykonywanych usług sprawił, że pracownicy narażeni byli na więcej niż jeden czynnik szkodliwy. Pracownicy zatrudnieni w transporcie drogowym towarów oraz przy produkcji wyrobów metalowych, jak również przy produkcji wyrobów z drewna narażeni byli zarówno na hałas jak również na drgania mechaniczne.

Ogółem w warunkach przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia w 2024r. zatrudnionych było 164 pracowników (w 2023r. – 92 osoby) z czego:

- ✓ przy produkcji wyrobów z drewna - 67 pracowników,
- ✓ przy produkcji blach ocynkowanych i powlekanych - 3 pracowników,
- ✓ przy produkcji wyrobów metalowych (transport drogowy) - 39 pracowników,
- ✓ przy produkcji części dla przemysłu motoryzacyjnego - 10 pracowników,
- ✓ przy produkcji odkuwek stalowych oraz elementów i opakowań z tworzyw sztucznych - 15 pracowników,

- ✓ prace sezonowe związane z utrzymaniem terenów zielonych - 4 pracowników,
- ✓ prace związane ze zbieraniem odpadów innych niż niebezpieczne - 26 pracowników.

Najczęściej występującym czynnikiem szkodliwym dla zdrowia w nadzorowanych zakładach pracy, podobnie jak w latach ubiegłych był ponadnormatywny hałas, którego przekroczenie stwierdzono w 11 nadzorowanych zakładach pracy. Łączna liczba osób narażonych na jego oddziaływanie stanowiła 2,6% ogółu zatrudnionych w różnych gałęziach gospodarki.

W celu poprawy warunków pracy zakłady pracy sporządziły i wdrażały programy działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas i drgania mechaniczne.

W związku z Wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego do planowania i działalności na rok 2024 Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami przeprowadziła 5 kontroli w zakresie przygotowania pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest.

Ponadto w zakresie nadzoru nad warunkami pracy w przypadku narażenia na radon Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami przeprowadziła 1 kontrolę.

5.2. Nadzór nad czynnikami o działaniu rakotwórczym lub mutagennym lub reprotoksycznym

Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami nadzoruje 25 zakłady pracy, w których pracownicy są narażeni bądź mają kontakt z czynnikami rakotwórczymi, mutagennymi lub reprotoksycznymi. Przeprowadzono 18 kontroli w/w zakresie. Najczęściej występujące czynniki rakotwórcze to pyły drewna, promieniowanie jonizujące, substancje chemiczne wykazujące działanie rakotwórcze lub mutagenne m.in. fenoloftaleina, chromian (VI) potasu, spaliny emitowane z silników Diesla. Liczbę osób narażonych na czynniki rakotwórcze lub mutagenne w skontrolowanych zakładach oceniono na 82, natomiast zatrudnionych w kontakcie z tymi czynnikami na 180. Została wydana 1 decyzja administracyjna dotycząca: uzupełnienia dokumentacji o rejestr prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z czynnikiem o działaniu rakotwórczym i rejestr pracowników narażonych na te czynniki, przeszkolenia pracowników w zakresie narażenia na czynnik o działaniu rakotwórczym, oceny ryzyka oraz przesłania informacji o czynnikach rakotwórczych właściwemu państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu.

5.3. Nadzór nad szkodliwymi dla zdrowia czynnikami biologicznymi

W ramach nadzoru w zakresie szkodliwych dla zdrowia czynników biologicznych występujących w środowisku pracy przeprowadzono w minionym roku 21 kontroli w 20 zakładach pracy. Oceniono działania zmierzające do ograniczenia ryzyka zawodowego związanego z występowaniem tych czynników m.in. w: spożywczych sklepach wielkopowierzchniowych, zakładzie przetwórstwa mięsa, placówkach medycznych, podmiotach posiadających baseny kąpielowe, domach pomocy społecznej, zakładach świadczących usługi komunalne i czystościowe oraz w podmiotach gospodarki lokalowej.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły braku rejestru pracowników pracujących w narażeniu na czynniki biologiczne z grupy 3, braku rejestru prac narażających na te czynniki oraz braku procedury dezynfekcji. Wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą usunięcie w/w nieprawidłowości.

5.4 Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami

W 2024r. przeprowadzono 33 kontrole w 31 podmiotach stosujących w swojej działalności zawodowej stwarzające zagrożenie substancje chemiczne w postaci własnej lub jako składniki mieszaniny chemicznych. Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami skontrolowała substancje chemiczne w postaci własnej stosowane do produkcji mieszanin oraz mieszaniny chemiczne m. in. takie jak: farby, lakiery, rozpuszczalniki, kleje, środki czyszczące, dezynfekcyjne, smary, oleje, produkty z grupy chemii budowlanej, środki do uzdatniania wody basenowej. W trakcie kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości: brak instrukcji składowania stosowania i postępowania w sytuacjach awaryjnych dla mieszanin stwarzających zagrożenie, brak odpowiedniej wentylacji w pomieszczeniu magazynowania substancji, mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie, brak odpowiedniego środka neutralizującego, nieaktualne karty charakterystyki stosowanych mieszanin chemicznych. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 2 decyzje administracyjne.

W zakresie wprowadzanych do obrotu substancji chemicznych w postaci własnej lub jako składników mieszanin oraz wyrobów chemicznych w 2024 roku przeprowadzono łącznie 11 kontroli w 8 podmiotach. Wśród skontrolowanych wprowadzających do obrotu byli dystrybutorzy (m. in. hurtownie, sklepy wielkopowierzchniowe, sklepy zoologiczne, sklepy ogrodnicze).

W trakcie trwania czynności kontrolnych oceniano realizację wymogów w zakresie wprowadzania do obrotu, celem zapewnienia odbiorcom produktów chemicznych przekazywania w łańcuchu dostaw prawidłowych informacji dotyczących bezpiecznego stosowania (skontrolowano oznakowanie opakowań, opakowania i karty charakterystyki produktów).

W 2024r. sprawdzono karty charakterystyki dla 44 produktów chemicznych (zakwestionowano 6 kart w 1 podmiocie), natomiast oznakowanie dla 32 produktów chemicznych (zakwestionowano 1 oznakowanie w 1 podmiocie).

W 2024r. Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami w trakcie prowadzonych działań kontrolnych stwierdziła następujące nieprawidłowości w zakresie wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin:

- ✓ karty charakterystyki dla wprowadzanych do obrotu substancji i mieszanin chemicznych nie zawierały w poszczególnych sekcjach i podsekcjach wszystkich wymaganych informacji wskazanych w załączniku II do Rozporządzenia Komisji (UE) 2020/878 z dnia 18.06.2020r.,
- ✓ etykieta na opakowaniach produktu chemicznego nie zawiera wymaganych elementów zgodnie z art. 17 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008r. oraz nie jest sporządzona w języku polskim,
- ✓ brak karty charakterystyki dla produktu chemicznego. Karta charakterystyki nie jest dostarczana odbiorcom.

W związku z powyższym wydano łącznie 2 decyzje administracyjne nakazujące Stronie wykonanie nieprawidłowości, decyzje obejmowały 8 nakazów.

W 2 podmiotach Sekcja Higiena Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami przeprowadziła czynności kontrolne w związku z przekazanymi pismami dotyczącymi nieprawidłowości w zakresie kart charakterystyki oraz oznakowania produktów chemicznych. W jednym podmiocie nieprawidłowości dotyczące oznakowania i karty charakterystyki produktu chemicznego potwierdziły się, w związku z powyższym została wydana decyzja administracyjna nakazująca Stronie wykonanie obowiązków.

5.5. Nadzór nad produktami biobójczymi

W 2024r. w zakresie udostępniania na rynku produktów biobójczych oraz wyrobów poddanych działaniu produktów biobójczych Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami przeprowadziła 10 kontroli w 6 podmiotach (m. in. hurtownie, sklepy budowlane, sklepy zoologiczne).

Kontrole w/w zakresie przeprowadzone zostały w ramach bieżącego nadzoru, zadania zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego do planowania i działalności na rok 2024 oraz w związku z pismem Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego dotyczącym udostępniania na rynku produktów biobójczych przeznaczonych wyłącznie do użytku profesjonalnego zawierających w swoim składzie substancję czynną o nazwie fosforek glinu lub fosforek magnezu.

W trakcie działań kontrolnych Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami sprawdzała również czy nadzorowane podmioty nie udostępniają na rynku produktów biobójczych wycofanych z obrotu przez innych inspektorów sanitarnych.

Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami łącznie skontrolowała 37 produktów uznanych za produkty biobójcze pod kątem przestrzegania przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 z dnia 22 maja 2012r.

1 podmiot nie spełnił warunków udostępniania na rynku ogółowi społeczeństwa produktu biobójczego z przeznaczeniem do stosowania przez użytkowników profesjonalnych. Została wydana decyzja administracyjna nakazująca Stronie wykonanie nieprawidłowości z trybem natychmiastowym.

W 2024r. Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami skontrolowała również 2 podmioty stosujące produkty biobójcze w swojej działalności zawodowej. Skontrolowano 9 produktów - nie stwierdzono w tym zakresie nieprawidłowości. Wszystkie skontrolowane produkty posiadały wymagane pozwolenie na udostępnianie na rynku i stosowanie na terytorium RP.

Ponadto w związku z niespójnościami dotyczącymi produktów biobójczych pochodzących od podmiotów nadzorowanych przez innych inspektorów sanitarnych, Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami wystosowała 6 pism zgodnie z właściwością terytorialną w celu wyjaśnienia sprawy.

5.6. Nadzór nad prekursorami narkotyków

Mając na względzie, przepisy ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii skontrolowano 3 podmioty stosujące w swojej działalności zawodowej prekursory narkotyków kat. 3. W tym zakresie nie stwierdzono uchybień. Ponadto przeprowadzono 1 kontrolę w 1 podmiocie wprowadzającym do obrotu prekursory narkotyków kat. 3. Nie stwierdzono podejrzanych transakcji.

5.7. Nadzór nad produktami kosmetycznymi

Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami prowadzi również nadzór nad przestrzeganiem przepisów ustawy z dnia 4 października 2018r. o produktach kosmetycznych oraz przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 z dnia 30 listopada 2009r. dotyczącego produktów kosmetycznych. W zakresie udostępniania na rynku

produktów kosmetycznych Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami ogółem przeprowadziła 8 kontrole w 7 obiektach (apteki, sklepy wielkopowierzchniowe, hurtownie).

W trakcie działań kontrolnych Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami sprawdzała również czy nadzorowane podmioty nie udostępniają na rynku produktów kosmetycznych wycofanych z obrotu decyzjami innych inspektorów sanitarnych.

W trakcie kontroli w 1 podmiocie stwierdzono udostępnianie na rynku produktów kosmetycznych po upływie daty minimalnej trwałości - nieprawidłowość dotyczyła 6 produktów kosmetycznych. W związku z powyższym wydano decyzję administracyjną nakazującą Stronie wykonanie nieprawidłowości.

Ponadto w 2024r. przeprowadzono 2 kontrole w związku z pismem Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w sprawie notyfikacji z systemu RAPEX dotyczącej wycofanego z obrotu produktu kosmetycznego z uwagi na skażenie mikrobiologiczne. W trakcie trwania czynności kontrolnych nie stwierdzono na stanie kontrolowanych obiektów w/w produktu.

5.8. Choroby zawodowe

Sekcja Higiena Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami prowadzi również postępowania wyjaśniające i administracyjne w związku z podejrzeniem chorób zawodowych.

W 2024r. prowadziła 2 postępowania dotyczące pracowników lub byłych pracowników zatrudnionych w świętochłowickich zakładach pracy. Wydano 1 prawomocną decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. Nie wydawano decyzji stwierdzających chorobę zawodową.

W 2024r. od wydanej decyzji nie wniesiono odwołania do organu II instancji tj. Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

W ostatnich trzech latach liczba wydawanych decyzji dotyczących chorób zawodowych kształtowała się następująco (Tab. 5).

Lata	2022	2023	2024
Decyzje stwierdzające	1	4	0
Decyzje odmowne	2	2	1
RAZEM	3	6	1

Tabela 5 Liczba decyzji w sprawie chorób zawodowych wydanych w latach 2022-2024

5.9. Promocja Zdrowia

W 2024r. Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami w dalszym ciągu rozpowszechniała informacje nt. kampanii „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy. Bezpieczeństwo pracy w świecie cyfrowym - Strategia dla bezpieczeństwa i zdrowia zautomatyzowanym świecie” organizowanej przez Europejską Agencję Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy (EU-OSHA) zaplanowanej na lata 2023-2025 poprzez zamieszczenie informacji na stronie internetowej. Celem powyższej kampanii jest podniesienia świadomości na temat związku technologii cyfrowych z bezpieczeństwem i zdrowiem w miejscu pracy.

Ponadto Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami współuczestniczyła w kreowaniu polityki promocji zdrowia w środowisku pracy. Na stronie internetowej PSSE w Chorzowie opublikowano komunikaty, informacje w zakresie ochrony pracowników przed hałasem oraz zmian w przepisach dotyczących substancji chemicznych, czynników i procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym i reprotoksycznym. Ponadto zamieszczono informacje na temat konferencji "Przyszłość bez azbestu" organizowanej przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii oraz Projektu PARC - Program Partnerstwo na rzecz oceny ryzyka związanego z chemikaliami.

Pracownicy Sekcji Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami w trakcie trwania czynności kontrolnych w zakładach stosujących substancje chemiczne, czynniki i procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym i reprotoksycznym rozdawali ulotki zawierające materiały edukacyjne w tym zakresie opracowane przez Instytut Medycyny Pracy.

Nawiązując do art. 23e ust. 3 ustawy z dnia 29 listopada 2000r. - Prawo atomowe zobowiązującego organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej do udzielania porad i informacji w zakresie narażenia na radon, pracownicy Sekcji Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami poprzez udzielanie porad i informacji podnoszą świadomość społeczeństwa w tym zakresie.

W skontrolowanych w 2024r. przychodniach weterynaryjnych przeprowadzono działania edukacyjno-informacyjne w zakresie środków ochrony w związku z zagrożeniem wirusami grypy (przekazano materiały - wytyczne dla osób mających kontakt ze zwierzętami wrażliwymi na zakażenie wirusami grypy ptaków).

W 2024r. w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chorzowie funkcjonował Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla osób uzależnionych od środków zastępczych tzw. „dopalaczy” i ich rodzin z terenu Świętochłowic. Celem działania punktu jest udzielenie wsparcia osobom zażywającym środki zastępcze tzw. „dopalaczy” chcących zerwać z nałogiem, a także członkom ich rodzin poprzez udzielanie informacji dot. poradni i ośrodków stacjonarnych zajmujących się leczeniem uzależnienia.

Ponadto pracownicy Sekcji Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami brali udział w debacie pod nazwą "Mam marzenia - Nie uzależnienia" organizowanej przez Komendę Miejską Policji w Świętochłowicach.

Pracownicy Sekcji Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami we współpracy z Sekcją Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej współuczestniczyli w nadzorze nad realizacją ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w zakładach pracy. W trakcie przeprowadzania czynności kontrolnych z zakresu higieny pracy oceniono realizację zapisów w/w ustawy przez pracodawców.

5.10. Nadzór nad środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi

W 2024r. Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami przy współpracy z Komendą Miejską Policji w Świętochłowicach prowadziła monitoring rynku produktów w celu identyfikacji podmiotów, co do których istnieje uzasadnione podejrzenie, że wprowadzają do obrotu środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne.

W związku z pismem Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego dotyczącym podjęcia działań Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami w zakresie sprzedaży produktów zawierających substancje kwas ibotenowy i muscymol w postaci grzyba muchomora czerwonego (*Amanita muscaria*) lub innych produktów zawierających te substancje. Przeprowadzono rozmowę telefoniczną z Naczelnikiem Wydziału Kryminalnego Komendy Miejskiej Policji w Świętochłowicach oraz zweryfikowano sprzedaż internetową w/w produktów poprzez przejrzanie stron internetowych pod kątem ofert sprzedażowych i reklamowych prowadzonych przez podmioty lub prywatne osoby z terenu nadzorowanego tj. Chorzowa i Świętochłowic sprzedające m. in. produkty na bazie konopi, e-papierosy. Ponadto przejrano portale sprzedażowe. Biorąc pod uwagę podjęte przez PPIS w Chorzowie działania ustalono, iż na nadzorowanym terenie nie są znane miejsca, w których dochodziłoby do wytwarzania lub wprowadzania do obrotu w/w produktów. Ponadto nie stwierdzono sprzedaży internetowej produktów zawierających substancje kwas ibotenowy i muscymol w postaci grzyba muchomora czerwonego lub innych produktów zawierających te substancje.

W roku 2024 nie stwierdzono zatruć / podejrzeń zatruć środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną - brak zgłoszeń podmiotów leczniczych z terenu Świętochłowic do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie.

W ostatnim dniu każdego miesiąca do Prokuratury Rejonowej w Chorzowie przekazywane są informacje dotyczące nadzoru nad środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi oraz liczba zgłoszonych przed podmioty lecznicze przypadków podejrzenia zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną

6. Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży

Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży sprawowała nadzór nad przestrzeganiem wymagań higieniczno-zdrowotnych w obiektach nauczania i wychowania oraz wypoczynku dla dzieci i młodzieży.

6.1 Nadzór nad obiektami

Na terenie Świętochłowic w 2024 r. nadzorem objętych było 50 obiektów stałych oraz 6 turnusów wypoczynku.

Bieżący nadzór sanitarny nad przestrzeganiem przepisów higienicznych i sanitarnych w środowisku dziecięco-młodzieżowym prowadzony był w:

- ✓ żłobkach i klubach dziecięcych - 13
- ✓ przedszkolach i innych formach wychowania przedszkolnego -16
- ✓ szkołach podstawowych - 6
- ✓ liceach ogólnokształcących -1
- ✓ szkołach specjalnych - 1
- ✓ zespołach szkół - 5
- ✓ placówkach wsparcia dziennego - 6
- ✓ placówkach wychowania pozaszkolnego - 1
- ✓ placówkach rekreacyjnych - 1

Przeprowadzono łącznie 34 kontrole sanitarne, w tym:

- ✓ w placówkach szkolno-wychowawczych - 27
- ✓ w placówkach sezonowych - 7

Bieżący nadzór nad placówkami oświatowo-wychowawczymi prowadzony był ze zwróceniem szczególnej uwagi na zapewnienie właściwych warunków higieniczno-zdrowotnych i bezpieczeństwa pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach.

Przedmiotem czynności kontrolnych prowadzonych w placówkach nauczania i wychowania była:

- ✓ ocena warunków do utrzymania higieny osobistej przez dzieci i młodzież w tym:
 - zapewnienie stałego dopływu bieżącej ciepłej wody do mycia rąk
 - zapewnienie wystarczającej ilości środków do utrzymania higieny osobistej
- ✓ nadzór nad warunkami do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach oraz nad stanem technicznym boisk szkolnych, a także placów zabaw w przedszkolach
- ✓ ocena ciężaru tornistrów uczniów klas IV - VIII
- ✓ ocena dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii
- ✓ posiadanie przez placówki certyfikatów zgodności z Polska Normą na meble edukacyjne i sprzęt sportowy
- ✓ nadzór nad przechowywaniem i stosowaniem niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin
- ✓ ocena procesu nauczania - uczenia się w szkołach podstawowych
- ✓ działania o charakterze profilaktycznym, m.in. w zakresie profilaktyki zdrowotnej uczniów- wad postawy, aspekt czystości stanu głowy,
- ✓ czynności kontrolne i edukacyjne, dotyczące m.in. kwestii związanych z kontrolą instalacji wewnętrznych w budynkach w kontekście zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego wody, w sytuacji niekorzystania z budynku przez dłuższy okres czasu (okres wakacyjny). Działania edukacyjno-informacyjne każdorazowo w ramach prowadzonych kontroli.
- ✓ pomiary i odczyty temperatury w pomieszczeniach placówek
- ✓ działania w zakresie profilaktyki wad wzroku u dzieci i młodzieży
- ✓ ocena przygotowania szkół do nowego roku szkolnego
- ✓ ocena akcji wypoczynku dzieci i młodzieży

6.1.1. Żłobki i kluby dziecięce

Na terenie Świętochłowic funkcjonowało 8 żłobków i 5 klubów dziecięcych (ogółem 13), z których 10 skontrolowano, gdzie zapewniono opiekę dla 214 dzieci. Skontrolowane placówki funkcjonowały w budynkach przystosowanych do tego celu, budynki utrzymane były w dobrym stanie technicznym.

W skontrolowanych żłobkach warunki do utrzymania higieny osobistej były prawidłowe, miały dostęp do bieżącej ciepłej wody oraz były wyposażone w środki do higieny osobistej.

W 2024r. wpłynął 1 wniosek o wydanie decyzji dotyczącej spełnienia wymagań sanitarno-lokalowych.

6.1.2. Przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego

W roku 2024 r. skontrolowano 8 przedszkoli (w tym 1 w zespole szkół), które funkcjonowały w budynkach przystosowanych do tego celu. W placówkach tych opiekę oraz naukę otrzymało 819 dzieci.

Wszystkie przedszkola były w dobrym stanie technicznym i sanitarno-higienicznym za wyjątkiem 1 przedszkola, gdzie stwierdzono zły stan techniczny. Na zarządzającego wydano decyzję administracyjną.

We wszystkich skontrolowanych placówkach zapewnione były prawidłowe warunki do utrzymania higieny osobistej. Pomieszczenia sanitarne wyposażone były w środki higieny osobistej (mydło, papier, ręczniki papierowe), dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody przy wszystkich umywalkach zapewniony. Urządzenia w prawidłowym stanie technicznym.

6.1.3. Szkoły

W roku 2024 skontrolowano 6 placówek, spośród 12 znajdujących się pod nadzorem. W placówkach tych opiekę oraz naukę otrzymało 1408 dzieci i młodzieży. Wszystkie szkoły funkcjonowały w budynkach do tego przystosowanych. Zły stan techniczny stwierdzono w 1 placówce tj. 16,7 %. W pozostałych szkołach zapewnione były prawidłowe warunki do utrzymania higieny osobistej tj. ciepła bieżąca woda, mydło w dozownikach, ręczniki papierowe oraz papier toaletowy.

W trakcie kontroli bloków sportowych szczególną uwagę zwrócono na problem niewykorzystywania umywalni i natrysków po planowanych zajęciach wychowania fizycznego. Mimo, że warunki do utrzymywania higieny osobistej były dobre, dzieci i młodzież nie korzystały z nich systematycznie, a wręcz sporadycznie.

W roku 2024 spośród skontrolowanych szkół 1 posiadała substancje chemiczne i ich mieszaniny. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przechowywania oraz oznakowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin. Substancje chemiczne i ich mieszaniny były oznakowane w sposób widoczny i umożliwiający ich identyfikację oraz posiadały karty charakterystyki.

W roku sprawozdawczym dokonano oceny dostosowania mebli do wzrostu uczniów. Skontrolowano 1 szkołę, 5 oddziałów, gdzie zmierzono 67 uczniów. Wszyscy uczniowie korzystali z prawidłowych stanowisk pracy, zgodnych z wymaganiami Polskiej Normy. W klasach starszych, gdzie obowiązuje system klasopracowni, co wiąże się z przemieszczaniem się uczniów znacznie utrudnione jest dostosowanie mebli do zasad ergonomii.

Na 13 skontrolowanych szkół w 7 odsetek mebli edukacyjnych posiadających certyfikaty zgodności z Polską Normą wyniósł 100%, powyżej 50% mebli z certyfikatami stwierdzono w 5 szkołach, do 50% mebli z certyfikatami stwierdzono w 1 szkole.

W 2024 roku pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Chorzowie przeprowadzili ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych w 10 oddziałach, 1 placówce szkolnej, w której badaniom poddano 136 uczniów. Zgodnie z arkuszem badań w tym zakresie stwierdzono, że waga tornistra szkolnego do 10% masy ciała ucznia wyniosła u 59 uczniów, w zakresie 10-15% masy ciała ucznia wyniosła u 72 uczniów, w zakresie większym niż 15% masy ciała ucznia u 5 uczniów. W wyniku stwierdzonych uchybień w powyższym zakresie dyrektorów placówek zobowiązano do wdrożenia działań naprawczych, w tym przeprowadzenia działań edukacyjnych skierowanych do uczniów i rodziców dzieci w przedmiocie problemu ciężkich tornistrów/plecaków.

Jednym z zadań w ramach nadzoru nad warunkami higieny procesu nauczania i wychowania jest ocena tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych.

Oceniono 64 rozkłady z 4 szkół. Analiza rozkładów zajęć wykazała, że były one prawidłowo konstruowane z zachowaniem zasady, że zajęcia rozpoczynają się o stałej porze przy czym różnica pomiędzy dniami nie jest większa niż 1 godzina i różnice liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia nie są większe od 1 godziny.

Ponadto dokonano oceny sprawowania opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach. W skontrolowanych szkołach gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej były w obiekcie do własnej dyspozycji.

W trakcie kontroli stwierdzono, że w gabinetach profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej zapewniony był dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz mydła w płynie, ręczników papierowych i środków do dezynfekcji rąk. Ściany przy umywalkach były zabezpieczone przed zawilgoceniem.

Gabinety były w dobrym stanie sanitarno-technicznym i wyposażone w niezbędny sprzęt medyczny oraz instrukcje do udzielenia pomocy medycznej.

6.1.4. Placówki wypoczynku dzieci i młodzieży

Na nadzorowanym terenie organizowany był wypoczynek w miejscu zamieszkania.

W 2024 r. zorganizowany był wypoczynek letni i zimowy, w tym 4 turnusy zimą oraz 4 turnusy latem.

W trakcie trwania wypoczynku zimowego przeprowadzono 4 kontrole i 3 kontrole w trakcie wypoczynku letniego. W skontrolowanych placówkach zapewnione były prawidłowe warunki sanitarno-higieniczne.

6.2. Podsumowanie/NS-HD

Prowadzony nadzór w roku 2024 pozwala stwierdzić, iż stan techniczny obiektów utrzymuje się na podobnym poziomie jak w latach ubiegłych. Decyzje wydane na nieprawidłowości realizowane są sukcesywnie.

Zakres prac związany z poprawą warunków technicznych w szkołach, w poszczególnych placówkach był zróżnicowany, w jednych szkołach przeprowadzono remonty, w innych doprowadzono do właściwego stanu sanitarnego jedynie najbardziej zniszczone sale i wykonywano najpilniejsze prace.

Liczba placówek posiadających nowe ergonomiczne wyposażenie do sal lekcyjnych jest zadowalająca. Niepokojącym zjawiskiem pozostają niewątpliwie problemy o charakterze higienicznym, związane ze stwierdzonymi przypadkami wszawicy. Są to problemy delikatne, a skuteczność działań w dużej mierze zależy od odpowiedzialności rodziców i chęci współpracy z placówkami.

Działania podejmowane przez dyrektorów placówek we współpracy z rodzicami i pielęgniarkami nie są całkowicie skuteczne, ze względu na powtarzające się zakażenia. W placówkach wdrażane są procedury wewnętrzne na wypadek wystąpienia chorób zakaźnych lub pasożytniczych. Liczba placówek posiadających nowe ergonomiczne wyposażenie do sal lekcyjnych jest zadowalająca.

7. Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

Działalność Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego realizowana jest w oparciu o art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i polega na prowadzeniu działań o charakterze profilaktycznym. Działania te mają na celu zapobieganie powstawaniu zagrożeń dla bezpieczeństwa sanitarnego i zdrowia ludzi.

Do zadań Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego należy m.in.:

- ✓ udział (pod względem wymagań sanitarno-higienicznych) w postępowaniu dotyczącym przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- ✓ uczestniczenie (pod względem wymagań sanitarno-higienicznych) w postępowaniu w sprawie oddziaływania na środowisko inwestycji mogących znacząco pogorszyć stan środowiska,
- ✓ uzgadnianie warunków zabudowy/warunków realizacji inwestycji celu publicznego,
- ✓ przeprowadzanie kontroli obiektów w trakcie budowy, przebudowy lub rozbudowy oraz po ich zakończeniu (w celu stwierdzenia zgodności wykonania obiektu z zatwierdzonym projektem budowlanym/technologicznym),
- ✓ opiniowanie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- ✓ wydawanie innych wymaganych przepisami szczególnymi opinii i zgód, uzyskiwanych w procesie inwestycyjnym.

Powyższe zadania polegają na kontroli przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesie planowania, lokalizacji, opracowywania dokumentacji projektowych oraz podczas realizacji zamierzeń inwestycyjnych.

Stanowiska Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego zajmowane są na wniosek zainteresowanych podmiotów/inwestorów lub w związku z wystąpieniem organów prowadzących postępowanie administracyjne. Rozpatrywane

wnioski dotyczą głównie odbiorów obiektów oraz oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko.

7.1. Wydawanie stanowisk w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

- ✓ w 2024 roku wydano pięć uzgodnień w formie opinii sanitarnej dotyczące planów zagospodarowania przestrzennego dla Miasta Świętochłowice (o trzy więcej niż w roku poprzedzającym). Sporządzono cztery opinie sanitarne dotyczące zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. W roku 2024 nie dokonano odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- ✓ w Mieście Świętochłowice projektami zmiany planów zagospodarowania przestrzennego objęto obszar o powierzchni około 652,9 ha (co stanowi 49 % powierzchni miasta),
- ✓ w rozpatrywanych sprawach zwracano uwagę na zdrowie ludzi, gospodarkę wodno-ściekową, odpady, ochronę środowiska gruntowo-wodnego, ochronę powietrza atmosferycznego, ochronę przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym oraz na rozmieszczenie obszarów o określonym przeznaczeniu (np. bliskość terenów przemysłowych i mieszkalnych, obecność obszarów zieleni izolacyjnej, stref buforowych),
- ✓ rozpatrywane plany zagospodarowania przestrzennego zmieniały przeznaczenie obszarów przede wszystkim pod tereny zabudowy o charakterze mieszkalnym, usługowym, magazynowym i produkcyjnym.

Zapisy dotyczące przeznaczenia terenów były prawidłowe i nie sprawiały problemów przy uzgadnianiu uwarunkowań środowiskowych dla planowanych przedsięwzięć. Jeden z planów zaopiniowano z zastrzeżeniami. Uwagi dotyczyły nakazu wprowadzenia obszarów zieleni izolacyjnej od strony terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej dla terenu usługowo – produkcyjnego.

W dokumentach zwracano szczególną uwagę na odpowiednie umiejscowienie poszczególnych obszarów (lokalizacja obszarów mieszkalnych, terenów chronionych w oddaleniu od zabudowy uciążliwej, dróg komunikacji zbiorczej, terenów przemysłowo – produkcyjnych). Zwracano również uwagę na zapisy dotyczące ograniczenia uciążliwości wynikających z charakteru prowadzonych działalności do granic działki zajmowanej przez przedsiębiorstwo oraz na zapisy dotyczące ograniczenia hałasu do poziomów dopuszczalnych (w szczególności dla terenów zabudowy mieszkaniowej/rekreacyjnej). Projekty uchwały wskazywały dopuszczalne poziomy hałasu dla poszczególnych terenów chronionych akustycznie oraz nakazywały ograniczenia wibracji do wartości dopuszczalnych na granicy działki.

Do Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w roku 2024 r. wpłynęły dwa wnioski o uzgodnienie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu oraz rozpatrzono jeden wniosek z roku 2023. W każdym przypadku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie zajmował stanowisko w formie postanowienia. Przedmiotowe wnioski dotyczyły dzielnicy Zgoda w Świętochłowicach i obejmowały zmianę sposobu użytkowania części obiektu na lokal usługowy z zapleczem gastronomicznym, wykonania 19 budynków mieszkalnych jednorodzinnych w zabudowie szeregowej i rozbudowy obiektu usługowego. Malejąca ilość wpływających wniosków dotyczących uzgadniania warunków zabudowy związana jest z opracowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla znacznej części Miasta Świętochłowice w latach poprzedzających. Aktualnie, wyłącznie południowa część miasta nie posiada obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

7.2. Uzgadnianie przedsięwzięć na etapie decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych

W 2024 roku wydano dwa uzgodnienia w formie opinii sanitarnej dla przedsięwzięć na etapie decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych (w 2023 r. nie wydano żadnego uzgodnienia w tym zakresie). Trzy razy wyrażano opinie odnośnie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz ustalano zakres raportu. Na terenie Miasta Świętochłowice stanowiska (opinie środowiskowe) wydano dla inwestycji:

- punkt selektywnego zbierania surowców wtórnych w postaci metali w Świętochłowicach przy ulicy Kaliny;
- budowa instalacji do tlenowego przetwarzania (kompostowania) selektywnie zbieranych odpadów zielonych i innych bioodpadów w Świętochłowicach.

Przy ustalaniu konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, mając na uwadze zdrowie i bezpieczeństwo ludzi, zwracano uwagę przede wszystkim na lokalizację planowanego przedsięwzięcia i jego ewentualne niekorzystne oddziaływanie na najbliższe otoczenie. W związku z powyższym analizowano:

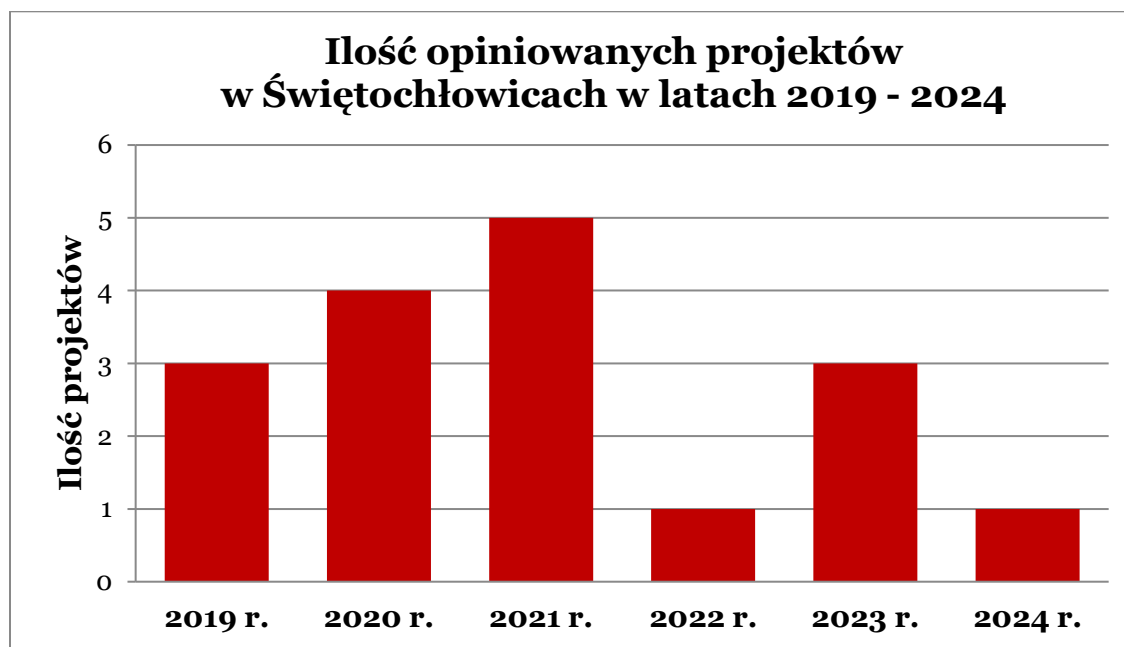
- zabezpieczenie gruntu przed substancjami niebezpiecznymi (m.in. odprowadzanie odcieków z odpadów, stosowanie szczelnych nawierzchni),
- postępowanie z odpadami niebezpiecznymi (m.in. sposób segregacji, przechowywania i przekazywania),
- ochronę powietrza atmosferycznego (stosowanie urządzeń oczyszczających, np. biofiltrów, nakaz odprowadzania zanieczyszczeń emitorami o określonych parametrach),
- odpowiednie odprowadzanie ścieków bytowych, opadowych oraz przemysłowych (m.in. kierowanie ścieków do kanalizacji, stosowanie separatorów substancji ropopochodnych),
- ochronę przed ewentualnymi odorami – rozładunek odpadów w zamykanych halach technologicznych, właściwe kierowanie powietrza z miejsc gromadzenia odpadów,
- stan techniczny używanego sprzętu budowlanego,
- sposób i kontrolę prowadzonego procesu technologicznego,
- ochronę przed hałasem,
- sposób prowadzenia prac budowlanych (stosowanie zasady minimalizacji pylenia, prowadzenie prac wyłącznie w porze dziennej, eliminacja pracy pojazdów na biegu jałowym),
- warunki socjalno-bytowe dla pracowników oraz dostęp do środków ochrony indywidualnej przez zatrudnione osoby.

7.3. Uzgadnianie dokumentacji projektowych

W 2024 roku uzgodniono 1 dokumentację projektową (o dwie mniej niż w roku poprzedzającym). Rozpatrywany wniosek dotyczył zakładu przetwórstwa spożywczego. Podczas weryfikacji dokumentacji projektowej zwracano uwagę na usytuowanie pomieszczeń, ich prawidłowe wykończenie, dostęp do niezbędnych punktów wodnych, zastosowane rozwiązania instalacyjne (w szczególności związane z wentylacją mechaniczną – wydajność instalacji, sposób podłączenia, lokalizacja wyrzutni i czerpni powietrza) oraz warunki socjalno-sanitarne.

W trakcie opiniowania dokumentacji projektowych nie napotymano większych trudności w ich uzgadnianiu. Niezgodności z wymogami higieniczno-sanitarnymi wyjaśniano bezpośrednio z projektantem lub inwestorem (niezgodności te dotyczyły m.in. braku wyczerpującego opisu technicznego i technologicznego czy braku niezbędnych punktów wodnych). Nie było przypadku negatywnego uzgodnienia projektu.

Na wykresie poniżej (rysunek 1) przedstawiono ilość wydanych opinii sanitarnych na przestrzeni ostatnich 6 lat. W 2023 odnotowano wzrost ilości uzgodnionych dokumentów, w 2024 r. nastąpił spadek. Ogólnie ilość uzgadnianych dokumentacji projektowych utrzymuje się na niskim poziomie od wielu lat.

Rysunek 9 Opinie dotyczące projektów w latach 2019 – 2024

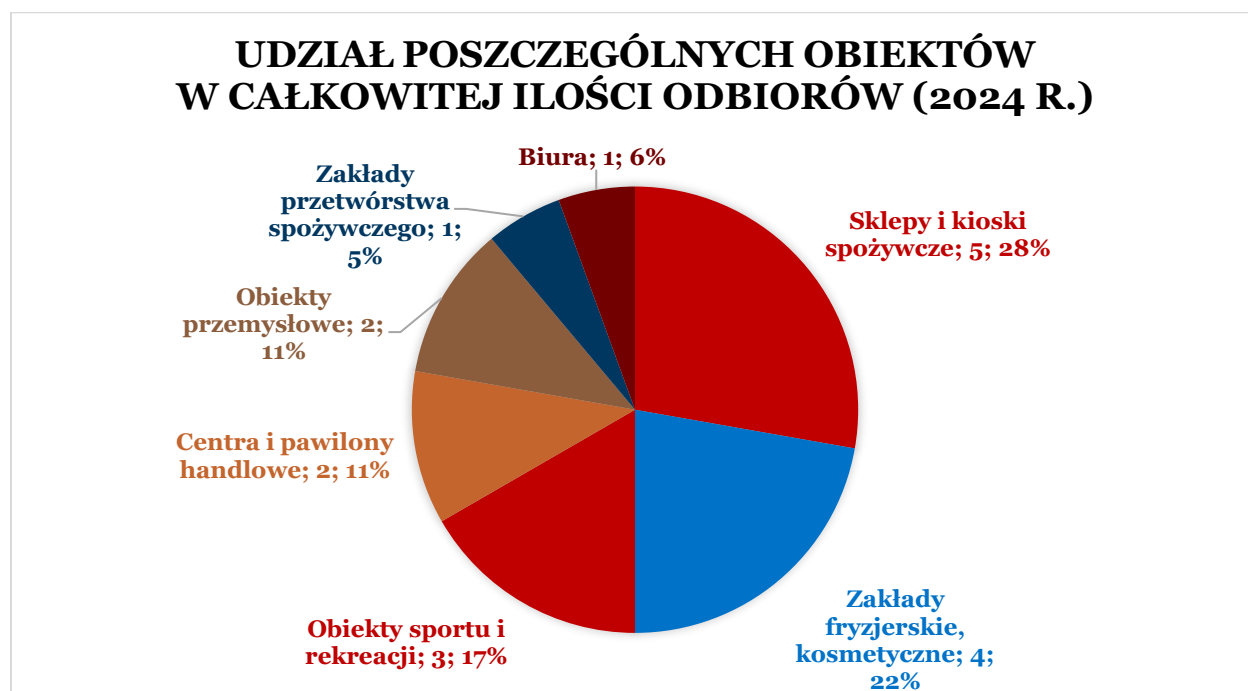
7.4. Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych

W 2024 r. wydano 18 opinii dopuszczających do użytkowania nowe bądź zmodernizowane placówki (o 10 więcej niż w roku poprzedzającym), co wiązało się z przeprowadzeniem 19 kontroli. W Świętochłowicach przeprowadzono jedną rekontrolę – w jednym zakładzie stwierdzono nieprawidłowości. Opinie pozytywne zostały wydane przede wszystkim dla takich obiektów jak: sklepy i kioski spożywcze (o udziale 28% wszystkich obiektów), zakłady fryzjersko-kosmetyczne (22% wszystkich obiektów dla których dokonano odbioru) oraz obiekty sportu i rekreacji (17 % wszystkich obiektów dla których dokonano odbioru).

Przeprowadzane kontrole obiektów (odbioru) miały na celu sprawdzenie, czy nowy zakład został przekazany do użytkowania w stanie zapewniającym możliwość utrzymywania w nim właściwych warunków sanitarnych. Podczas czynności odbiorowych kontrolowano między innymi: zgodność wykonania lokalu/budynku z przedłożonym projektem, prawidłowość układu funkcjonalnego pomieszczeń, warunki wymiany powietrza, jego wilgotności i temperatury, poziom natężenia oświetlenia, poziom hałasu, jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, postępowanie z odpadami i ściekami itp.

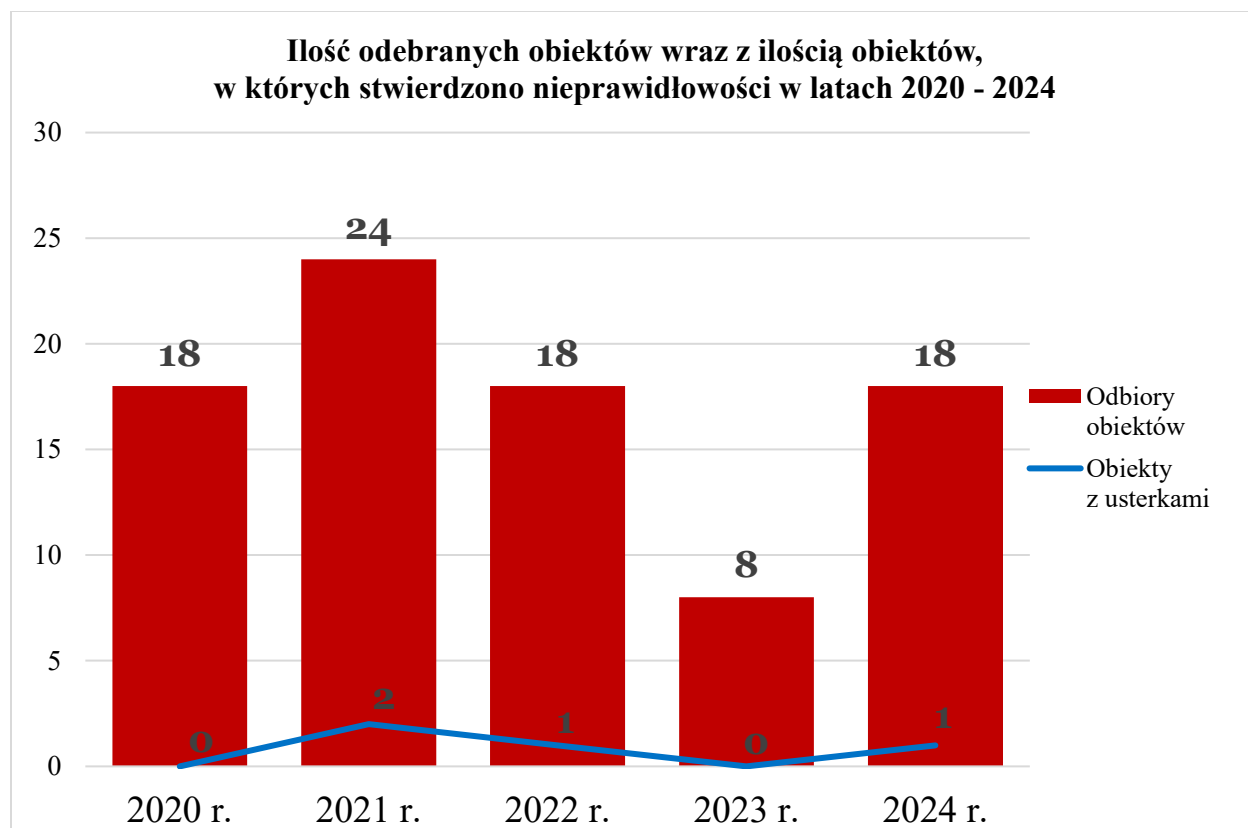
Większość obiektów było przygotowanych do odbioru zgodnie z zaopiniowanym projektem oraz wymogami higieniczno-sanitarnymi. Jeden obiekt wymagał powtórnej kontroli przed dopuszczeniem do użytkowania. Podczas kontroli zaobserwowano, iż z biegiem lat dochodzi do podnoszenia standardów w zakresie wykonawstwa obiektów i stosowanych materiałów budowlanych. Coraz częściej lokale wyposażane są w nowoczesne sprzęty, stosowane są w nich wydajne systemy wymiany powietrza (wentylacje mechaniczne z rekuperacją), w obiektach montowane są klimatyzatory oraz profesjonalne okapy gastronomiczne.

Udział poszczególnych obiektów w całkowitej ilości odbiorów dla Świętochłowic przedstawiono na wykresie poniżej (rysunek 2):

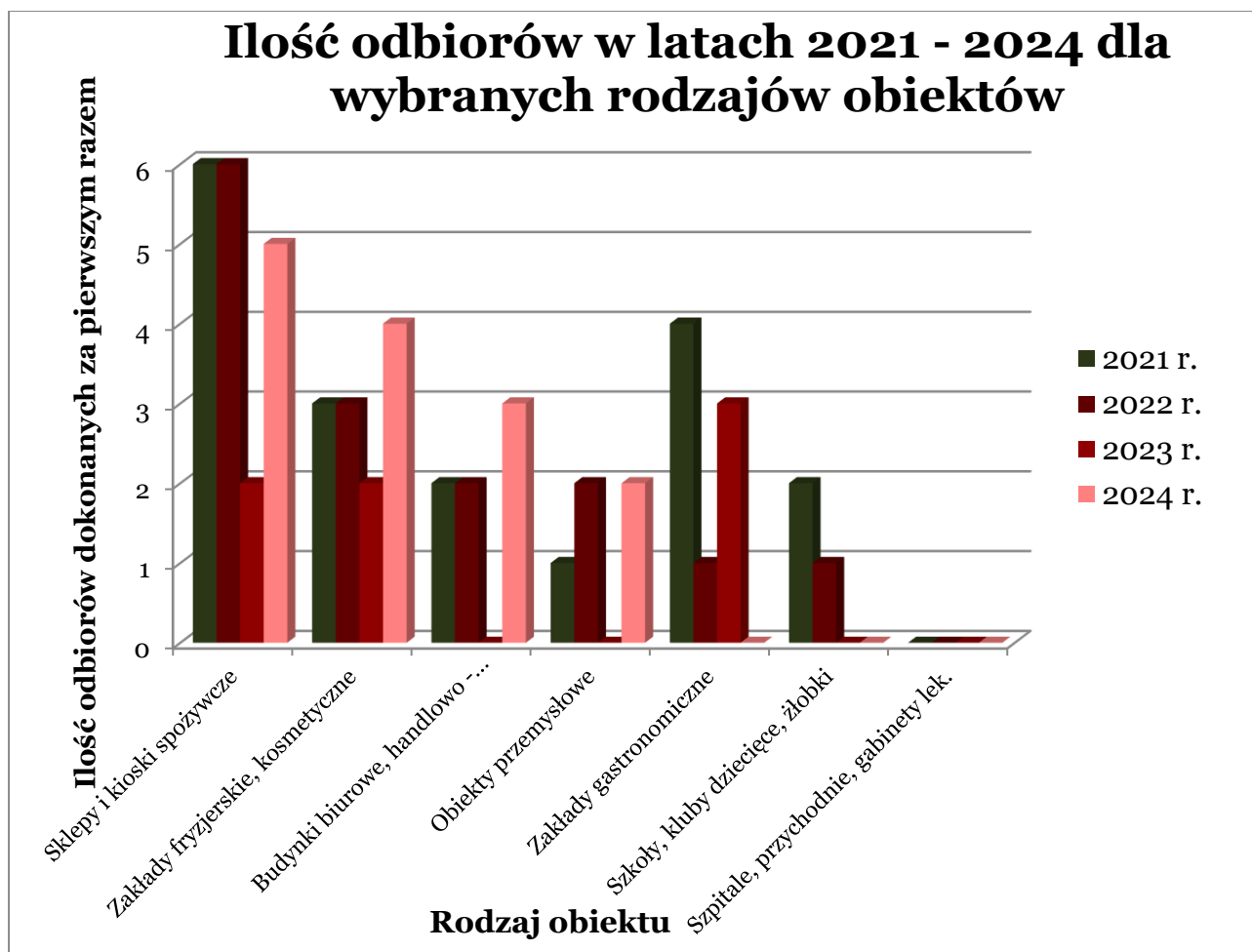
Rysunek 10 Udział poszczególnych obiektów w całkowitej ilości odbiorów w Świętochłowicach

Poniżej przedstawiono ilość odbieranych obiektów na przestrzeni ostatnich pięciu lat wraz z podaniem ilości zakładów, w których stwierdzono nieprawidłowości (rysunek 3). W roku sprawozdawczym zaobserwowany znaczny wzrost odbiorów w Świętochłowicach. W stosunku do roku 2023 jest to ponad dwukrotny wzrost. Jeden z odbieranych obiektów wymagał ponownej kontroli – stwierdzono w nim nieprawidłowości. W trakcie rekontroli stwierdzono, że usterki zostały usunięte, obiekt dopuszczono do użytkowania.

Rysunek 11 Ilość odebranych obiektów/obiektów z usterkami w latach 2020 – 2024

Na wykresie poniżej (rysunek 4) przedstawiono zmiany w ilości odbieranych obiektów dla poszczególnych kategorii na przestrzeni ostatnich czterech lat. Można zaobserwować, że w 2024 roku nastąpił wzrost ilości odbiorów zakładów fryzjersko – kosmetycznych, biur i obiektów usługowych oraz sklepów spożywczych. Znacznie zmniejszyła się ilość odbiorów obiektów gastronomicznych. W porównaniu do 2023 r. nie dokonano żadnych odbiorów obiektów służby zdrowia i oświaty.

Rysunek 12 Ilość odbiorów w latach 2021 – 2024 dla wybranych rodzajów obiektów

Do najciekawszych obiektów dopuszczonych do użytkowania na terenie Miasta Świętochłowice należą:

- ✓ Zespół boisk z trawy sztucznej z zapleczem szatniowo – sanitarnym na terenie OSIR Skalka w Świętochłowicach;
- ✓ Mini Kręgielnia w Świętochłowicach.

8. Sekcja Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej

Działalność Sekcji Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej realizowana jest w oparciu o art. 6 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, Narodowego Programu Zdrowia a także z sytuacji epidemiologicznej kraju i potrzeb zdrowotnych ludności.

Zgodnie z art. 6 ustawy Państwowa Inspekcja Sanitarna inicjuje, organizuje, prowadzi, koordynuje i nadzoruje działalność oświatowo-zdrowotną w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych, a w szczególności:

- ✓ inicjuje i wytycza kierunki przedsięwzięć zmierzających do zaznajamiania społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, popularyzowania zasad higieny i racjonalnego żywienia, metod zapobiegania chorobom oraz umiejętności udzielania pierwszej pomocy,
- ✓ pobudza aktywność społeczną do działań na rzecz własnego zdrowia,
- ✓ udziela porad i informacji w zakresie zapobiegania i eliminowania negatywnego wpływu czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych na zdrowie ludzi,
- ✓ ocenia działalność oświatowo-zdrowotną prowadzoną przez szkoły i inne placówki oświatowo-wychowawcze, szkoły wyższe oraz środki masowego przekazywania, podmioty lecznicze oraz inne podmioty, instytucje i organizacje, a także udziela im pomocy w prowadzeniu tej działalności.

8.1. Działania z zakresu kształtowania zdrowego stylu życia i profilaktyki chorób zakaźnych dla ogółu społeczeństwa.

W 2024 roku Sekcja Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej realizowała następujące akcje profilaktyczne skierowane do ogółu społeczeństwa których tematyka dotyczyła:

- ✓ znaczenia szczepień ochronnych w profilaktyce chorób zakaźnych w tym Kampania informacyjno-edukacyjna „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”, „Mamo, Tato pamiętajcie o moich szczepieniach”, #UnitedInProtection, Szczepienia przeciw HPV
- ✓ profilaktyki uzależnień od tytoniu, alkoholu i środków psychoaktywnych
- ✓ profilaktyki HIV/AIDS
- ✓ profilaktyki czerniaka
- ✓ profilaktyki zatruc grzybami
- ✓ profilaktyki chorób odkleszczowych w tym Kampania informacyjno-edukacyjna „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”
- ✓ profilaktyka wszawicy
- ✓ profilaktyki chorób nowotworowych
- ✓ obchody Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach
- ✓ profilaktyki zachorowań na grype, COVID-19 w tym działania edukacyjne dot. prawidłowej higieny rąk
- ✓ promowania zasad prawidłowego żywienia w tym Kampania edukacyjna #Safe2EatEU
- ✓ promowania zdrowego stylu życia

Działania były organizowane przez Sekcję Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej przy współpracy z Urzędem Miejskim w Świętochłowicach, Komendą Miejską Policji w Świętochłowicach, Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji „Skalka” w Świętochłowicach, Centrum Kultury Śląskiej, Centrum Integracji Społecznej, Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Świętochłowicach, Środowiskowym Domem Samopomocy w Świętochłowicach, Miejskimi Bibliotekami, przedszkolami i szkołami, placówkami medycznymi, Muzeum Powstań Śląskich, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym. Polegały na organizacji akcji profilaktycznych, stanowisk informacyjno-edukacyjnych, dystrybucji materiałów edukacyjnych, organizowaniu ekspozycji form wizualnych, tworzeniu własnych relacji multimedialnych, organizacji szkoleń, upowszechnianiu informacji za pośrednictwem strony internetowej i portali społecznościowych.

8.2. Programy i akcje edukacyjne dla przedszkoli.

W 2024 roku w przedszkolach realizowane były następujące programy, akcje, kampanie:

- ✓ Program pt. **„Skąd się biorą produkty ekologiczne”** –mający na celu kształtowanie prozdrowotnych nawyków wśród dzieci poprzez promocję zbilansowanej i urozmaiconej diety, niskoprzetworzonej, ekologicznej żywności oraz właściwych nawyków w zakresie higieny. Edukacją objęto **485 dzieci** z Świętochłowic.
- ✓ Program pt. **„Klub Zdrowego Przedszkolaka”** mający na celu wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci poprzez propagowanie aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia. Edukacją objęto **657 dzieci** z Świętochłowic.
- ✓ Program pt. **„Czyste powietrze wokół nas”** -Celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń. Edukacją objęto **216 dzieci** z Świętochłowic i **168 rodziców**.
- ✓ Wojewódzka Kampania informacyjno-edukacyjna pt. **„Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”** której celem jest propagowanie podstawowych zasad ochrony przed kleszczami, zwiększenie społecznej świadomości w zakresie profilaktyki chorób przenoszonych przez kleszcze oraz zwiększenie wiedzy na temat szczepień ochronnych jako skutecznej metody profilaktyki kleszczowego zapalenia mózgu. Edukacją objęto **382 dzieci** z Świętochłowic.
- ✓ Wojewódzka akcja informacyjno-edukacyjna pt. **„Wirusoochrona”** mająca na celu wzmocnienie działań przeciwepidemicznych w placówkach oświatowo-wychowawczych poprzez przeprowadzenie zajęć profilaktycznych, przypominających o przestrzeganiu podstawowych zasad higieny oraz zwrócenie uwagi na znaczącą rolę higieny jako podstawowego środka zapobiegania przenoszenia się wirusów.
- ✓ Wojewódzka akcja informacyjno-edukacyjna **„Zaszczep w sobie chęć szczepienia”** - celem akcji było podniesienie wiedzy nt. szczepień ochronnych w profilaktyce chorób zakaźnych oraz korzyści wynikających ze szczepień. Edukacją objęto **322 dzieci** z Świętochłowic.
- ✓ Profilaktyka pedikulozy.

W interwencjach programowych wzięło udział ogółem **1358 dzieci**. Wszystkie placówki zostały poinformowane o celach i założeniach programów. W ramach programów i akcji nieprogramowych organizowano szkolenia, udzielano porad i przekazywano materiały edukacyjne pomocne w ich realizacji.

8.3. Programy i akcje edukacyjne dla szkół podstawowych.

W 2024 roku szkoły podstawowe realizowały następujące programy, akcje, kampanie:

- ✓ Program pt. **„Smak życia – czyli debata o dopalaczach”** – mający na celu dostarczenie młodym ludziom podstawowych informacji na temat „dopalaczy” i zagrożeń wynikających z ich używania, a w konsekwencji zwiększenia ostrożności i zmniejszenia otwartości na kontakty z tymi produktami. Edukacją objęto **587 uczniów** z Świętochłowic.
- ✓ Program pt. **„Bieg po zdrowie”** – program mający na celu opóźnienie lub zapobieżenie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży oraz pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego. Edukacją objęto **273 uczniów** z Świętochłowic i **167 rodziców**.

- ✓ Program pt. „**Trzymaj Formę**” – program mający na celu edukację w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. Edukacją objęto **844 uczniów** z Świętochłowic.
- ✓ Wojewódzka Kampania informacyjno-edukacyjna „**Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy**”- której celem jest propagowanie podstawowych zasad ochrony przed kleszczami, zwiększenie społecznej świadomości w zakresie profilaktyki chorób przenoszonych przez kleszcze oraz zwiększenie wiedzy na temat szczepień ochronnych jako skutecznej metody profilaktyki kleszczowego zapalenia mózgu.
- ✓ Akcja edukacyjna „**Lekki tornister**” – zwrócenie uwagi na profilaktykę układu ruchu oraz wad postawy.
- ✓ Kampania informacyjno-edukacyjna „**#Nowe narkotyki #Nowe zagrożenia**”.
- ✓ Akcja „Bezpieczne ferie 2024”.
- ✓ Akcja „Bezpieczne wakacje 2024”
- ✓ Akcja **#WybierzZdrowie**.

W programach edukacyjnych ogółem wzięło udział **1704 uczniów**. Placówki zaopatrzone w materiały edukacyjne pomocne w ich realizacji.

8.4. Programy i akcje edukacyjne dla szkół ponadpodstawowych.

W 2024 r. do młodzieży **szkół ponadpodstawowych** skierowano następujące działania:

- ✓ **Program pt. „ARS – czyli jak dbać o miłość”** - Celem programu jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie. Edukacją objęto **313 uczniów** z Świętochłowic.
- ✓ **Program pt. „Podstępne WZW”**- Celem programu edukacyjnego „Podstępne WZW” jest upowszechnienie wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C. Edukacją objęto **367 uczniów** z Świętochłowic.
- ✓ **Program pt. „Znamie! Znam je ?”** – Głównym celem programu jest upowszechnienie wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka. Edukacją objęto **311 uczniów** z Świętochłowic.
- ✓ **Program „Wybierz życie pierwszy krok”** dot. profilaktyki zakażeń HPV i raka szyjki macicy. Edukacją objęto **542 uczniów i 135 rodziców**.
- ✓ Kampanię informacyjno-edukacyjną „**#Nowe narkotyki #Nowe zagrożenia**”.
- ✓ Wojewódzką akcję informacyjno-edukacyjną pt. „**Zaszczep w sobie chęć szczepienia**”- celem akcji było podniesienie wiedzy nt. szczepień ochronnych w profilaktyce chorób zakaźnych oraz korzyści wynikających ze szczepień.
- ✓ Wojewódzka Kampania informacyjno-edukacyjna pt. „**Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy**”- której celem jest propagowanie podstawowych zasad ochrony przed kleszczami, zwiększenie społecznej świadomości w zakresie profilaktyki chorób przenoszonych przez kleszcze oraz zwiększenie wiedzy na temat szczepień ochronnych jako skutecznej metody profilaktyki kleszczowego zapalenia mózgu.
- ✓ Akcja „Bezpieczne ferie 2024”.
- ✓ Akcja „Bezpieczne wakacje 2024”.
- ✓ Obchody Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach.
- ✓ Obchody Światowego Dnia AIDS w tym Kampania „**Warto wiedzieć o HIV i AIDS**”.

W programach ogółem wzięło udział **1533 uczniów i 135 rodziców**. Placówki zaopatrzone w materiały edukacyjne pomocne w ich realizacji.

8.5. Działania w mediach społecznościowych: X, Facebook oraz stronie internetowej.

Ogromną rolę w przekazywaniu informacji związanych z promocją zdrowia odegrały działania prowadzone w mediach społecznościowych: X, Facebook, Instagram oraz na stronie internetowej PSSE w Chorzowie. Na bieżąco zamieszczane i udostępniane były ważne ostrzeżenia publiczne, posty Głównego Inspektoratu Sanitarnego, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Katowicach, posty promujące aktualne kampanie informacyjno-edukacyjne, zasady profilaktyki, zachęcające do szczepień, testowania się, a także relacje z przeprowadzanych lokalnie działań informacyjno-edukacyjnych.

Do najciekawszych akcji, działań profilaktycznych przeprowadzonych w minionym roku na terenie Miasta Świętochłowice należą:

- ✓ Działania promujące wojewódzką Kampanię informacyjno-edukacyjną pt. „Mamo Tato pamiętajcie o moich szczepieniach”. Pracownicy Sekcji Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej oraz Sekcji Epidemiologii podjęli działania informacyjno-edukacyjne wśród przyszłych rodziców. Podczas dni otwartych Oddziału Ginekologiczno-Położniczego ZOZ w Świętochłowicach, PSSE w Chorzowie utworzyła punkt informacyjno-edukacyjny w którym zachęcano młodych rodziców do szczepień swoich dzieci, każdy rodzic otrzymał specjalną broszurę w której może udokumentować szczepienia swojego dziecka. Możliwość bezpośredniego kontaktu z rodzicami była idealną okazją do udzielania informacji na temat aktualnego kalendarza szczepień. Dodatkowo prowadzona była dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych do świętochłowickich szkół rodzenia.

7 Zdjęcie Stanowisko PSSE w Chorzowie podczas Dnia Otwartego Oddziału Ginekologiczno-Położniczego ZOZ w Świętochłowicach

8 Zdjęcie Dzień Otwarty Oddziału Ginekologiczno-Położniczego ZOZ w Świętochłowicach

- ✓ Dnia 20 maja 2024 r. w Centrum Kultury Śląskiej w Świętochłowicach zorganizowano Debatę pod hasłem "MAM marzenia - NIE uzależnienia", której adresatami byli uczniowie najstarszych klas szkół podstawowych oraz uczniowie szkół ponadpodstawowych z terenu Świętochłowic. Przedsięwzięcie zostało zorganizowane przez świętochłowską Policję we współpracy z: Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Chorzowie, Centrum Opiekuńczo-Wychowawczym „Nadzieja” oraz chorzowską Grupą AA „Możesz...”. Odbiorcami debaty było także grono pedagogiczne świętochłowskich szkół, przedstawiciele władz miasta i lokalnych instytucji. Organizacja debaty była świetną okazją do przybliżenia obecnemu zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego, współpracy z Komendą Miejską Policji w Świętochłowicach w celu sprawnego i skutecznego wykonywania zadań w zakresie przeciwdziałania wprowadzania do obrotu na terytorium RP środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych, a także zaprezentowania programów edukacyjnych: „Smak życia czyli debata o dopalaczach”, „Ars czyli jak dbać o miłość” oraz kampanii informacyjno-edukacyjnej pt. „Nowe narkotyki nowe zagrożenia” prowadzonych z ramienia Państwowej Inspekcji Sanitarnej, a mających na celu zapobieganie używaniu substancji psychoaktywnych.

9 Zdjęcie Otwarcie debaty pod hasłem "MAM marzenia - NIE uzależnienia" w Centrum Kultury Śląskiej w Świętochłowicach.

- ✓ W Centrum Integracji Społecznej w Świętochłowicach w ramach Kampanii edukacyjnej „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy” przeprowadzono szkolenie dotyczące podstawowych zasad ochrony przed kleszczami. Spotkanie miało na celu przedstawienie mieszkańcom Świętochłowic zasad profilaktyki chorób odkleszczowych, zwrócenie uwagi na rolę szczepień ochronnych jako skutecznej metody profilaktyki kleszczowego zapalenia mózgu, zapoznanie z techniką prawidłowego usuwania kleszcza oraz wyrobienie nawyku samokontroli po powrocie do domu z terenów zielonych. Podczas szkolenia wykorzystano prezentację multimedialną, filmik instruktażowy prawidłowego usuwania kleszczy, ulotki. W szkoleniu brały udział 23 osoby.

10 Zdjęcie Uczestnicy szkolenia w Centrum Integracji Społecznej w Świętochłowicach

- ✓ Prelekcja z okazji Światowego Dnia Mycia Rąk w Środowiskowym Domu Samopomocy w Świętochłowicach.

11 Zdjęcie Otwarcie spotkania w Środowiskowym Domu Samopomocy w Świętochłowicach

- ✓ Udział Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chorzowie w letniej akcji „Wyciągamy dzieci z bramy” w Świętochłowicach.

12 Zdjęcie Zabawy z dziećmi podczas akcji „Wyciągamy dzieci z bramy”

13 Zdjęcie Zabawy z dziećmi podczas akcji „Wyciągamy dzieci z bramy”

- ✓ Stanowisko informacyjno-edukacyjne Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chorzowie na XIII Pikniku Organizacji Pozarządowych w Świętochłowicach.

14 Zdjęcie Stanowisko profilaktyczne podczas XIII Pikniku Organizacji Pozarządowych w Świętochłowicach

- ✓ Stanowisko informacyjno-edukacyjne Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chorzowie dla rodziców na temat szczepień ochronnych przeciw HPV w Szkole Podstawowej nr 19 w Świętochłowicach.

15 Zdjęcie Promowanie szczepień HPV w Szkole Podstawowej nr 19 w Świętochłowicach